

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'.
ΑΡΙΘΜ. 14 (110).

Συνδρομή, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, έξάμηνος μόνον και προπληρωτέα: Πανταχού φράγκ. χρ. 12½ ή μάκρ. 10.

ΕΤΟΣ Ε'.
τῆ 15/27. Ιουλίου 1889.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΕΤΑΙΟΣ.

Ὁ ἀπὸ εικοσαετίας περίπου ὡς τακτικὸς καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς παθολογίας καὶ χειρουργικῆς κλινικῆς ἐν τῷ ἐν Ἀθῆναις Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκων διαπρεπῆς χειρουργὸς Θεόδωρος Ἀρεταῖος ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ φθίνοντος τοῦ 1829. Τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς διήνυσεν ἐν Ἀθῆναις· μετὰ τριστῆ δὲ ἐν τῷ αὐτόθι Πανεπιστημίῳ φοίτησιν μετέβη πρὸς τελειοποίησιν ἐν ἔτει 1851 εἰς Βερολίνον, ἔνθα μετ' ἐνδελεχεῖς μελέτας ἔτυχε λαμπροῦ διδακτορικοῦ πτυχίου, κατόπιν δὲ ἐπὶ ἐν ἔτος ἐν Βιέννῃ καὶ ἔτερον ἐν Παρισίοις διακρίνας πρὸς εὐρυτέραν μόρφωσιν τῷ 1856 κατήλθεν εἰς Ἑλλάδα ἀρίστα κατηρτισμένος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Κατόπιν ἀρίστων πρακτικῶν ἐξετάσεων ἐνώπιον τοῦ Ἰατροσυνεδρίου διωρίσθη, συνεπεία τούτων, ἰατρὸς εὐθὺς ἅμα τῇ συστάσει αὐτῆς, ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ τὴν 7. Σεπτεμβρίου 1857. Μετὰ ζήλου ἐργαζόμενος τὰ μάλιστα συνέτεινεν εἰς τὴν ἐδραίωσιν καὶ πρόοδον τοῦ φιλανθρωπικοῦ καὶ διδακτικοῦ τούτου ιδρύματος. Ἐν ἔτει 1863 διωρίσθη καθηγητῆς τῆς καλλιτεχνικῆς ἀνατομίας ἐν τῇ πολυτεχνικῇ σχολῇ, ἔνθα ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1866. Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος 1863 ἐγένετο καὶ ὑφηγητῆς τῆς χειρουργικῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ κατὰ μάρτιον τοῦ 1864 προήχθη εἰς ἑκτακτον καθηγητὴν τοῦ αὐτοῦ μαθήματος ὅπερ ἐπὶ ἑξαετίαν ἐδί-

δαξε γενόμενος κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1870 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς παθολογίας καὶ χειρουργικῆς κλινικῆς. Ἀπὸ πολλῶν δ' ἤδη ἐτῶν διευθύνει τὴν χειρουργικὴν κλινικὴν τοῦ δημοτ. νοσοκομείου „ἡ Ἐλπίς“ ἐν ᾧ καθ' ἡμέραν διδάσκων ἐξέτελεσε καὶ ἐκτελεῖ πλείστας ἐγχειρήσεις μετ' ἐξειδικασμένης εὐχερείας.

Ὁ κ. Θ. Ἀρεταῖος δύναται δικαίως νὰ κληθῆ χειρουργὸς ὁλοκλήρου τοῦ Πανελληνίου καθόσον πανταχόθεν τῆς τε ἐλευθέρως καὶ δούλης Ἑλλάδος ἀσθενεῖς προστρέγουσι πρὸς αὐτόν· πολλοὶ δὲ πολλάκις ἐκ τε τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου καὶ ἐκ τῶν δούλων ἐλληνίδων πόλεων μεταπέμπονται αὐτόν ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς ἐκτέλεσιν δυσκόλων ἐγχειρήσεων. Ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ φιλανθρώπου ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἀόκνως καταγινόμενος οὐδαμῶς ὑστέρησε νὰ προσφέρῃ καὶ εἰς τὴν θεωρίαν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Κατὰ τὰ ἔτη 1860 καὶ 1861 διετέλεσεν ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος „ὁ Ἀσιληπιός“ ὄργανου τῆς ἐν Ἀθῆναις ἰατρικῆς Ἐταιρίας, καὶ πολλὰς πραγματείας ἐγράψεν ὅσον „Ἐκθεσιν τοῦ κατὰ τὴν 9. Φεβρουαρίου 1858 ἐν Κορίνθῳ καὶ τοῖς περίεξ συμβάντος σεισμοῦ καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ“ ἐν ἔτει 1858, „Περὶ ἠλεκτροκαυστικῆς ἐφηρμοσμένης εἰς χειρουργικὰς ἐγχειρήσεις“, „Ἡ χειρουργικὴ παρ' Ἑλλήσιν“, „Ἰσχυαμὸς Ἀγωγὴ“ ἐν

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΕΤΑΙΟΣ.

ἔτει 1874 καὶ πλείστας ἄλλας, τυγχάνει δὲ μέλος πολλῶν ἱατρικῶν Ἐταιριῶν καὶ ἄλλων φιλολογικῶν σωματείων.

Μέγιστος τυγχάνει ὁ σεβασμὸς ὃν ἐμπνέει εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ μεγίστη ἡ ἀγάπη ἣς παρ' αὐτοῖς ἀπολαύει· τούτων τρανώτατον δῆγμα ἐπεδείξαντο οἱ φοιτηταὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς κατὰ μᾶλλον τοῦ 1887 ἑορτασθείσης πεντηκονταετηρίδος τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ἐξαιρετικῶς τιμήσαντες τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῖς κηδηγητὴν.

Τοιαῦτα προσόντα κεκτημένος ὁ Θ. Ἀρεταῖος δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἐπισπᾶσθαι τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τῶν τε συναδέλφων του καὶ τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων. Ἐξελέγη πρόεδρος κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1879—1880,

ὅποτε ἀναλαμβάνων τὴν ἀρχὴν ἐξεφώνησε τὴν 14. ὁκτωβρίου 1879 τὸν ὄρατον, κατόπιν δημοσιουθέντα, λόγον του „Περὶ τῶν προόδων τῆς χειρουργίας κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας“· διαρκῶς ἐκλέγεται μέλος τῆς πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου καὶ διατελεῖ ἱατροσυνέδρου ἀπὸ τοῦ 1865. Ἐτιμῆθη διὰ τοῦ ἑλλην. παρασῆμου τῶν ταξικῶν καὶ φέρει καὶ παράσημα ξένων Δυναμῶν. Κατὰ τὴν πρὸ δύο ἐτῶν ἑορτασθείσαν πεντακοσιετηρίδα τοῦ ἐν Βοωνίᾳ πανεπιστημίου ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ἐπιφορτισθεὶς συνάμα καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πανεπιστημίων ἐπιστημονικῶν φροντιστηρίων καὶ θεραπευτηρίων· τὰς δὲ ἐπὶ τούτων μελέτας του ἐδημοσίευσεν τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν ἰδιωτικῷ τεύχει.

Ν ΒΑΣΤΙΛΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΑΤΟΣΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΑΣΤΙΛΛΗΣ, 14. ΙΟΥΛΙΟΥ 1789.

Οἱ Παρίσιοι εὐρίσκοντο ἐν πυρετώδει ἐξάψει. Ὁ λαὸς εἶχε περιπέση, διὰ τὴν παῦσιν τοῦ δημοφιλῆς ὑπουργοῦ τῶν οικονομικῶν Νέκκερ τῇ 13. Ἰουλίου 1789, εἰς ἀληθῶς νευρικὴν παραχῆν, ἡ δὲ ἀπὸ αἰῶνων διὰ τῆς ἀσωτίας, τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς καταθλιπτικῆς διοικήσεως τῶν Βουρβῶνων συσσωρευθεῖσα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀναφλεκτικὴ ὕλη περιέμενε τὸν ἐλάχιστον σπινθῆρα, τὴν ἐλάχιστην ἀφορμὴν, ὅπως ἐκραγῆ. Ἡ ἐπανάστασις ἐκρούε φρικωδῶς τὰς πύλας τῆς Γαλλίας, ἀπαιτοῦσα εἰσοδόν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς παύσεως καὶ ἐξορίας τοῦ δημοφιλῆς Νέκκερ, ὁ ἀχαλίνωτος ὄχλος ἐτράπη πρὸς τὴν βίαν, διαρπάσας μίαν ἀμαξάν πολεμοφοδίων προωρισμένην διὰ τὸ στρατόπεδον τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων καὶ ἐν πλοῖον φορτωμένον μὲ πυρίτιδα. Περὶ τὰς 30,000 ἀνδρῶν ὤρμησαν εἰς τὸν οἶκον τῶν Ἀπομάχων, ἤρπασαν 28 χιλιάδας τουφεκίων, κεκρυμμένων ἐν τοῖς ὑπογείοις, πολλὰ τηλεβόλα, μαχαίρας, ξίφη καὶ ἄλλα ὄπλα καὶ πολεμοφόδια, ἅπερ ἀπήγαγον πάντα ὡς ἐν θριάμβῳ.

Τὰ ἀχαλίνωτα στίφη ἐμείνοντο καὶ ἀπῆτουν θύματα τοῦ ἐρεθισμοῦ των. Μία μόνη κραυγὴ „πρὸς τὴν Βαστίλλην“ ἤρκεσεν ὅπως ἀντηχήσῃ βροντωδῶς ἐκ μυριάδων λαρυγγῶν ἢ ἡχώ τοῦ ἐξηρηθισμένου πλήθους „πρὸς τὴν Βαστίλλην“. Ἀπὸ τῆς ἐνάτης ὥρας π. μ. μέχρι τῆς δευτέρας μ. μ. ἐν καὶ μόνον σύνθημα ἠκούετο ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς πόλεως: „εἰς τὴν Βαστίλλην! εἰς τὴν Βαστίλλην!“ Ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ ἐβλεπον πάντες τὸ κέντρον καὶ τὸ στήριγμα τῆς αὐθαιρέσιος καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ, τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς τυραννίας.

Τὴν Βαστίλλην ὑπερήσπιζον ἀνδρείως ὀγδοήκοντα περίπου ἀπόμαχοι καὶ τεσσαράκοντα Ἑλβετοὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ φρουράρχου Δελωναί. Τὰ ἐξεγγεγερμένα πλήθη ἐκραύγαζον διηνεκῶς: „Ὅπλα καὶ πυρίτιδα!“ καὶ ἐκέλευον τὸν φρούραρχον νὰ παραδοθῆ. Ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς λευκῆς σημαίας, ἣτις ὑψώθη ἐπὶ τοῦ ἀναχώματος, οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ ἐφάνησαν κατ' ἀρχὰς ἐνδίδοντες εἰς τὴν ἀπαιτήσιν τῶν πολιορκητῶν· εἰς διακοσίους ἀνδρας ἐπετράπη ἢ εἰσοδος εἰς τὴν Βαστίλλην, ἀμέσως ὅμως μετ' αὐτοὺς ἀνειλικύθη ἡ γέφυρα, καὶ δύο τηλεβόλα ἐκπυροκροτήσαντα ἐξήπλωσαν νεκροὺς περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα ἀνδρας. Μετὰ πολὺν χρόνον ἀπελπιστικὸν ἀγῶνα οἱ ἐπαναστάται ἐπεχείρησαν τὴν ἐφοδόν· τὰ τηλεβόλα διέρρηξαν ἐνιαχοῦ τὰ τεῖχη τοῦ φρουρίου, ἢ πρώτη γέφυρα κατερρίφθη, ὅτε δὲ ἐκυριεύθη καὶ ἡ δευτέρα, ὁ Δε-

λωναί παρεδόθη ἐπὶ τῷ ὄρω ἐλευθέρως ἀποχωρήσας. Ἄλλ' ἄμα ὡς εἰσέφρυσαν οἱ πολιορκηταὶ εἰς τὴν Βαστίλλην, ὁ φρούραρχος καὶ τινες τῶν Ἑλβετῶν καὶ τῶν ἀπομάχων ἀνάρπαστοι γενόμενοι ἐφονεύθησαν προδοτικῶς ὑπὸ τοῦ ἀδιαιλάκτου ὄχλου. Ἡ κεφαλὴ τοῦ φρουράρχου ἀποκοπέσα ἐρέρετο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἐπὶ λόγχης μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: „Δελωναί, φρούραρχος τῆς Βαστίλλης, ἀπίστος καὶ προδότης τοῦ λαοῦ“. Ὁ φονεὺς τοῦ φρουράρχου, ὀνόματι Ἐρρίκος du Bois, ἔλαβε παρὰ τοῦ „κυριάρχου“ λαοῦ ὡς ἀμοιβὴν τῆς γενναίας του πράξεως τὸ παράσημον τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου.

Τῇ 14. Ἰουλίου 1789 συνετελέσθη ἡ ἄλωσις τῆς Βαστίλλης, ἣτις ἐπὶ τέσσαρας σχεδὸν αἰῶνας ἐνέπνεε φόβον καὶ φρίκην εἰς πάντας τοὺς ἀστοὺς καὶ τοὺς ξένους. Ἀμέσως τῇ ὑστεραίᾳ τῆς ἀλώσεως ἐγένετο ἡ ἐναρξίς τῆς καταστροφῆς τοῦ φοβεροῦ τούτου φρουρίου. Ὑπὸ τὴν βροντὴν τῶν τηλεβόλων πενήκοντα ἐργάται ἤρχισαν τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, ἅπερ καὶ συνετέλεσαν ἐν τάχει ὑπὸ τὰς ἀνευφημίας τοῦ ἀγαλλομένου καὶ ἀλλαλάζοντος ὄχλου.

Ἡ οἰκοδόμησις τῆς Βαστίλλης, ἣτις ἐκεῖτο παρὰ τῇ πύλῃ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ἐν Παρισίοις, ἤρξατο ἐν ἔτει 1369 κατὰ διαταγὴν Καρόλου τοῦ Ε', ἐπερατώθη δὲ μόλις τῷ 1383 ἐπὶ Καρόλου τοῦ ἔκτου. Ἀρχικῶς μὲν ἦτο προωρισμένη ὡς ὀχύρωμα κατὰ τῶν Ἀγγλων, ἀμέσως ὅμως μετὰ τὸ πέρας τῆς οἰκοδομῆς ἔρχισεν νὰ χρησιμεύῃ ὡς πολιτικὸν δεσμοτήριον. Κατὰ τὸν 16^{ον} καὶ 17^{ον} αἰῶνα τὸ φρούριον τοῦτο ἠϋξήθη σημαντικῶς, οὕτως ὥστε τὸ κύριον οἰκοδόμημα ἀπετέλει σχεδὸν τέλειον παραλληλόγραμμον 34 παλαιῶν γαλλικῶν πήχων (toises) μήκους καὶ 18 ὁμοίων πήχων πλάτους. Ἐν ἐκατέρᾳ τῶν μεγάλων πλευρῶν τοῦ φρουρίου ὑψοῦντο τέσσαρες γιγαντιαῖοι, πεντάδροφοι, ἡμιστρογγυλοὶ πύργοι, συνδεόμενοι πρὸς τὰ ἄνω διὰ τινος τετρατάσας, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐστημένα τὰ τηλεβόλα, ἐνῶ εἰς τὰ τεῖχη αὐτῆς, ἔχοντα πάχος δέκα ποδῶν, ὑπῆρχον αἱ φυλακαί. Αἱ φοβερώταται τῶν φυλακῶν τῆς Βαστίλλης ἦσαν αἱ ὑπόγειοι, εἰς 19 ποδῶν βάθος ὑπὸ τὸ ἔδαφος εὐρισκόμεναι σκοτειναί, ὑγραὶ καὶ πρὸς τάφους ὁμοιάζουσαι εἰρκταί, ἐν αἷς τὰ δυστυχῆ θύματα ἐθάπτοντο ζῶντα καὶ παρεδίδοντο εἰς τὸν θάνατον ἢ τὴν παραφροσύνην. Ὅτε οἱ ἐπαναστάται εἰσέδυσαν εἰς τὰς ὑποχθονίους ταύτας τρώγλας, τὰ βορβορώδη ἐνδιαιτήματα παντὲς εἶδους ἐρπετῶν καὶ εἰδεχθῶν ζῴφιων,

ἀνεκάλυψαν μάλιστα καὶ διάφορα σιδηρὰ ἐργαλεῖα, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βασανιστήρια πρὸς ἐπαύξηνσιν τῆς φρίκης τοῦ δεσμοτηρίου τούτου.

Ἐκ τῶν μυστικῶν ἐγγράφων, ἅτινα ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαστίλλης, γίνεται καταφανὲς ὅτι οἱ πλείστοι τῶν καταδικῶν ἦσαν θύματα τῆς τυραννικῆς ἰδιοτροπίας καὶ αὐθαιρέσιος τῶν δεσποτῶν ἢ τοῦ φθόνου καὶ τῆς ζηλοτυπίας ἰσχυρῶν ἀντιπάλων. Πλείονας περὶ τούτου λεπτομερείας ἐγράψαμεν ἤδη ἐν τῇ Κλειῳ (ἴδ. ἀρ. 9 σ. 130). Ἐκαστὸν ἐκ τῶν φαύλων γυναικῶν τῶν μέγα δυναμένων παρὰ τῇ αὐτῇ, ἕκαστος τῶν κατεχόντων ὑψηλὴν τινα θέσιν ἠδύνατο αὐθαρέτως νὰ καταστρέφῃ καὶ τὸν ἀθώωτον τῶν ἀνθρώπων, γράφων ἀπλούστατα τὸ ὄνομα τοῦ θύματός του ἐν τινι ἀνοικτῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν προτέρων ὑπογεγραμμένη ἐπιστολῇ „lettre de cachet“ καὶ παραδίδων αὐτὴν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἀμέσως τὸ δυστυχὲς θῦμα συνελαμβάνετο καὶ ἐνεκλείετο εἰς τὴν Βαστίλλην, ἐνθα παρεδίδετο ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἢ καὶ ἐφ' ὅρου ζωῆς εἰς τὰς φρικωδέστατας σωματικὰς καὶ ἠθικὰς βασάνους, εἰς τὸν θάνατον ἢ τὴν παραφροσύνην. Τὸ πρῶτον τῶν θυμάτων τοῦ φοβεροῦ τούτου δεσμοτηρίου ἦτο — ὁ θεμελιωτὴς αὐτοῦ, ὀνόματι Hugo Aubriot, δικαστὴς τοῦ ἐμπορικοῦ σωματείου, ὅστις τῇ 22. Ἀπριλίου 1369 ἐθῆκε τὸν θεμέλιον λίθον εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς Βαστίλλης. Κηρυχθεὶς ὡς αἰρετικὸς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τῶν Παρισίων κατεδικάσθη εἰς ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν (κανόνα) καὶ ἐνεκλείσθη ἐν βαθυτάτῃ τινὶ τρώγλῃ τῆς Βαστίλλης, ἐνθα διήγαγε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου, τρεφόμενος μὲ ἄρτον ξηρὸν καὶ μὲ ὕδωρ. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐν τῷ ἐνάτῳ ἀριθμῷ τῆς Κλειῶς (τομ. Ε') δημοσιουθέντος περὶ Βαστίλλης ἀρθροῦ, προσθέτομεν ἐνταῦθα ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου ἐκείνου μυστηρίου „τῆς σιδηρᾶς προσωπίδος“, ὅπερ διὰ τῆς ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης οὐδεμίαν ἔλαβε διασάφησιν καὶ διατελεῖ μέχρι τοῦ νῦν ἀνεξήγητον.

Ἐν ἔτει 1689 ἤχθη εἰς τὴν Βαστίλλην ἐκ τῆς νήσου τῆς Ἁγίας Μαργαρίτας εὐγενὴς τις δεσμώτης, εἰς τὸν ὅποιον ἀμέσως παρεχωρήθη μία ἐκ τῶν πολυτελεστάτων καὶ κομψότατων ἠῤῥεπισμένων αἰθουσῶν τοῦ φρουρίου. Ἐνταῦθα ἀπῆλαυε πλείστον περιποιήσεων καὶ ἀμέπτου ὑπηρεσίας. Ὁ δεσμώτης οὗτος ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος, εἶχε ὠραιοτάτην φωνήν, ἐφαλλεν ὠραιότατα ἄσματα πρὸς τὴν κιθάραν, οὐδέποτε συνδιελέγετο μετ' ἄλλων, καὶ εἶχε πάντοτε κεκαλυμμένον τὸ πρόσωπόν του διὰ προσωπίδος. Οὗτος ἦτο ὁ περιφημὸς „ἀνὴρ μὲ τὴν σιδηρᾶν προσωπίδα“. Ὁ μυστηριώδης οὗτος ἀνθρωπος ἀπησχόλει ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον διὰ τοῦ μυστηρίου μεθ' οὗ περιεβάλλετο, ἐγράψαν δὲ περὶ αὐτοῦ πλείστα ὄσα συγγράμματα καὶ ἡ τύχη αὐτοῦ ἐχρησίμευσεν ὡς ὑπόθεσις πλείστων μυθιστοριῶν καὶ δραμάτων — ἀλλ' οὐδεὶς μέχρι τῆς σήμερον κατάρθωσε ν' ἀνασηκώσῃ τὸν μυστηριώδη

πέπλον, ὅφ' οὐ καλύπτεται ἡ προσωπικότης αὐτοῦ. Ἐκ τῶν καταλόγων, ὅτινες ἀνεκαλύφθησαν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαστίλλης, εἶχον ἀποχωρήσει βιαίως καὶ ἀφανίσῃ ἐν φύλλον, ὅπερ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα διελάμβανε περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Ὀλλανδοὶ συγγραφεῖς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ προσωποδόφος οὗτος δεσμώτης ἦτο εὐγενὴς τις ξένος νεανίας, θαλαμηπόλος καὶ εὐνοούμενος τῆς βασιλείας Ἄννης καὶ πατὴρ Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ἔκτου. Ὁ Ἰησοῦιτης Griffet, ὅστις ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐχρημάτισεν πνευματικὸς ἐν τῇ Βαστίλλῃ, ὑπέθετεν ὅτι ὁ δεσμώτης ἦτο φυσικὸς υἱὸς τοῦ Λουδοβίκου ἰδ' καὶ τῆς Lavalère, δούξ τῆς Vermandois, ὅστις ἐδῶκεν ἐν βάπτισμα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ διὰ τοῦτο κατεδικάσθη εἰς ἰσόβιον φυλάκισιν. Ὁ St. Mihiel φέρει τὴν τύχην τοῦ δυστυχῆς τούτου εἰς συνάφειαν μετὰ τινος μυστικοῦ γάμου τῆς βασιλείας Ἄννης μὲ τὸν Μαζαρίνον, ἄλλοι δὲ καλὴν ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην ὅτι ὁ προσωποδόφος δεσμώτης ἦτο δίδυμος ἀδελφὸς Λουδοβίκου ἰδ', ἀνατραφεὶς κρυφίως ὑπὸ Λουδοβίκου ἰγ' καὶ φυλακισθεὶς ὑπὸ Λουδοβίκου ἰδ'. Κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι ὁ ἀνὴρ μὲ τὴν σιδηρᾶν προσωπίδα ἦτο ὁ Mattioli, ὁ ὑπουργὸς τοῦ δουκὸς Καρόλου Φερδινάνδου τῆς Μαντοῦας. Ὁ Mattioli εἶχεν ὑποσχέθῃ ἐν ἔτει 1678 εἰς τὸν Λουδοβίκον ἰδ', ὅτι θὰ προδώσῃ τὸ φρούριον Casalu εἰς τὴν Γαλλίαν, ἔλαβε δὲ διὰ τὴν ὑπόσχασίν του ταύτην παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ἕκτος ἄλλων πολυτίμων δώρων καὶ 100,000 ταλλήρων, ἀλλ' ἐπρόδωσε τὸ μυστικὸν εἰς τὴν Σαβοῖαν, Ἰσπανίαν καὶ Αὐστρίαν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας προσεῖλκεν αὐτὸν διὰ πανουργίας μέχρι τῶν γαλλικῶν συνόρων καὶ τῇ 2. μαΐου 1679 τὸν ἐφυλάκισεν. Τέλος ἀναφερόμεν καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Γάλλου συγγραφέως Th. Jung, καθ' ἣν ὁ δεσμώτης μὲ τὴν σιδηρᾶν προσωπίδα ἦτο ὁ Λοθαρίγγιος ἱππότης τῆς Hermoises, ὅστις ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς συνωμοσίας, διοργανωθείσης ἐν Ὀλλανδίᾳ κατὰ τοῦ Λουδοβίκου ἰδ'. Διερχόμενος ἐκ Παρισίων συνελήφθη παρὰ τῇ Peronne τῇ 29. Μαρτίου 1673, περιεβλήθη δὲ ἀμέσως διὰ τοσοῦτου μυστηρίου, καθότι εἶχεν ὡς συνενοχὸς τὸν πρίγκιπα τῆς Κονδέας, τὸν κόμητα τοῦ Beauvais καὶ ἄλλα ἐπίσημα πρόσωπα. Ἄλλ' ὅστις δῆποτε καὶ ἐν ἔτει ὁ δεσμώτης οὗτος, ἡ σιδηρᾶ αὐτοῦ προσωπίς ἐκαλεῖτο μὲν κοινῶς „σιδηρᾶ“ πράγματι ὅμως ἦτο ἐκ βελούδου, ἦτο δὲ ὑποχρωμένως ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ τὴν φορῇ πάντοτε. Ὁ δεσμώτης οὗτος ἀπέθανεν τῇ 19. Νοεμβρίου 1703 μετὰ βραχείαν νόσον καὶ ἐνεγράφη ὑπὸ τὸ ὄνομα Marchiali ἐν τῷ ληξιαρχικῷ βιβλίῳ τῶν ἀποβιώσεων, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τοῦ θανάτου του ἐτάφη, ἀφοῦ πρότερον τὸ πρόσωπόν του κατεκόπη διὰ μαχαίρων ὅπως καταστῆ ἀγνωρίστον. Ὅσαύτως ἐξηρυνήθησαν ἀκριβέστατα πάντα τὰ μέρη τῆς κατοικίας, οἱ τοῖχοι ἀπεξέσθησαν καὶ αἱ σανίδες ἀπεσπᾶσθησαν, ὅπως ἐξαλειφθῆ παντελῶς πᾶσα ἐνδεχομένη ἐγγράφος περὶ αὐτοῦ μαρτυρία.

ΕΝ ΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ὑπὸ Α. ΤΣΕΧΩΦ.

Ἀπὸ τοῦ Γρηγόριου ἔστειλαν καὶ πῆραν τὸ βιβλίον ὁ γραμματοκομιστὴς ἔφερε τὰς ἐφημερίδας καὶ δύο γράμματα. Α ἄ propos, ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, Εὐγένιε Πέτροβιτς, νὰ ἐπιστήσετε τὴν προσοχὴν σας εἰς τὸν Σέργιον. Σήμερον καὶ πρᾶχθες παρέτῆρησα ὅτι καπνίζει καὶ μόλις ἤρχισεν νὰ

τὸν ἐπιπλήσω διὰ τοῦτο, ἐκλείσει τ' αὐτὰ του μὲ τὰ χέρια, ὅπως κάνει πάντα, καὶ ἄρχισεν νὰ τραγουδῇ δυνατὰ, διὰ νὰ μὴ ἀκούσῃ τίποτε.

Ὁ εἰσαγγελεὺς Εὐγένιος Πέτροβιτς Βυκόβσκυ, ὅστις μόλις ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκόν του ἐκ 27*

τοῦ δικαστηρίου, ἤκουσε γελῶν τὴν ἀνωτέρω ἀγγελίαν τῆς καλλιῆδος παιδαγωγοῦ τοῦ τέκνου του.

„Ὁ Σέργιος καπνίζει; Φαντάσου αὐτὸ τὸ παιδάριό με ἓνα τσιγαρέττο ἔς τὸ στόμα! Πόσων ἐτῶν εἶνε ἀκριβῶς;“

— „Ἐπτὰ ἐτῶν“, ἀπήντησεν ἡ παιδαγωγός. „Σεῖς ἴσως δὲν εὐρίσκετε ὀρθὴν τὴν γνώμην μου, ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ τέκνου σας τὸ κάπνισμα εἶνε πολὺ βλαβερὰ καὶ κακὴ συνήθεια, καὶ τὰς κακὰς συνηθείας πρέπει νὰ προσπαθῶμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐκρίζωνομεν.“

„Ἐχετε δίκαιον, ἡ γνώμη σας εἶνε ὀρθοτάτη. Ἀλλὰ ποῦ εὐρίσκει τὸν καπνόν;“

„Τὸν παίρνει ἀπὸ τὸ τραπέζι σας.“

„Ἔτσι; Τότε λοιπὸν, στείλετέ τον ἐδῶ πρὸς ἐμέ.“

Ὅτε ἀπῆλθεν ἡ παιδαγωγός, ὁ Βυκόβσκυ ἐκάθισεν εἰς τὴν πολτράναιαν του, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἤρχισε νὰ σκέπτηται. Ἄνευ ἄλλης τινὸς αἰτίας, ἐφαντάζετο τὸν Σέργιον τοῦ κρατοῦντα εἰς τὸ στόμα πηχυαῖόν τι τσιγαρέττου, καὶ περιβαλλόμενον ὑπὸ νεφελῶν καπνοῦ, ἡ δὲ εἰκὼν αὕτη προῦκάλεσε μειδίαμά τι ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

Ἄφ' ἑτέρου δὲ τὸ σοβαρὸν καὶ περιφρονεῖ πρόσωπον τῆς παιδαγωγοῦ ἐπανέφερον εἰς τὴν μνήμην του ἀρχαίους, πρὸ πολλοῦ λησμονηθέντας χρόνους, ὅτε τὸ κάπνισμα ἐν τῷ σχολείῳ καὶ ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ἐπέπνεεν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους παράδοξόν τινα καὶ ἀκατανόητον φρίκην!

Ναὶ ἦτο πράγματι φρίκη! Οἱ παῖδες ἐτύπτοντο ἀνηλεῶς, ἀπεπέμποντο ἐκ τοῦ γυμνασίου, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ βίος των ὅλος ἐλάμβανε διάφορον τροπὴν — καὶ ὅμως οὔτε οἱ διδάσκαλοι οὔτε οἱ γονεῖς ἐγνώριζον, εἰς τί κυρίως συνίστατο ἡ βλάβη ἢ τὸ ἐγκλημα τοῦ καπνίζεω. Καὶ συνετέλεσται ἐτι ἄνθρωποι κατεπολέμου τὸ ἐλάττωμα τοῦτο μὲ τὰ φοβερώτατα μέσα. Ὁ Εὐγένιος Πέτροβιτς ἐνεθυμήθη τὸν διευθυντὴν τοῦ γυμνασίου, εἰς τὸ ὅποιον ἐφοίτα, ὅστις ὁσάκις συνήντα μαθητὴν τινα καπνίζοντα ἐγένετο κάτωχρος ὑπὸ ὀργῆς, συνεκάλει ὄλους τοὺς καθηγητάς, καὶ ἀπέπεμπε τὸν ἔνοχον ἐκ τοῦ γυμνασίου. Ἐνεθυμήθη πρὸς τούτους τινὰς τῶν ἀρχαίων συμμαθητῶν του, ὅστινες διὰ τὸ ἐγκλημα τοῦτο ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλίπωσι διὰ παντὸς τὸ γυμνάσιον καὶ τὰ γράμματα, συλλογισθεὶς δὲ τὸν μετέπειτα βίον των κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ποινὴ πολλάκις γίνεται παραίτητος πλειόνων δεινῶν ἢ τὸ ἐγκλημα αὐτό. Καὶ πολλὰ ἄλλα σκέψεις καὶ ἀναμνήσεις ἐπλανῶντο ἐν τῇ κεκμηκυῇ καὶ ἤδη ἀναπαυομένῃ κεφαλῇ τοῦ Εὐγενίου Πέτροβιτς. Ἐρχονται κύριος ὁδε πόθεν, καὶ ἀφανίζονται πάλιν ἀμέσως. Κινουῦνται τρῶπον τινα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πνεύματος του καὶ δὲν δύνανται νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ. Δι' ἀνθρώπους ὅστινες ἐπὶ πολλὰς ὥρας διαρκῶς, ἐνίοτε δὲ καὶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ σκέπτονται περὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, τοιαῦται ἐλεύθερα οἰκογενειακά σκέψεις εἶναι πολυτέλεια.

Ἦτο ἡ ἐνάτη ὥρα τῆς ἐσπέρας. Ἐπάνω εἰς τὸ δευτέρον πάτωμα περιπάτει τις ἐν τῷ δωματίῳ, ἐτι δὲ ἀνωτέρω εἰς τὸ τρίτον πάτωμα ἠσκητό τις εἰς τὸ κλειδοκώμβalon.

Καὶ ἐκ τῶν παρακειμένων δωματίων ἠκούοντο αἱ φωναὶ τῆς παιδαγωγοῦ καὶ τοῦ Σεργίου.

„Votre père vous appelle, allez vite!“ ἐκραξε μὲ ὀξύτατην φωνὴν ὡς τρομακτικὸν ὄρνεν ἡ παιδαγωγός. „γλήγορα, σοῦ λέγω.“

„Καὶ τί νὰ τοῦ εἰπῶ;“ ἐσκέπτετο ἐν τσοσούτῳ ὁ Εὐγένιος

Πέτροβιτς. Μόλις ὅμως εἶχε συναδροίση τὰς σκέψεις του, ὅτε ὁ Σέργιος, ἑπταετὲς παιδίον, εἰσῆλθε σιωπῶν εἰς τὸ δωμάτιον. Ἦτο ἄχρὸς, ἰσχνός, ἀδύνατος καὶ μόνον ἀπὸ τὰ ἐνδύματα ἠδύνατό τις νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἦτο παῖς· ὄλαι του αἱ κινήσεις ἦσαν κορασιώδεις, ὅπως καὶ τὸ πρόσωπόν του, ἡ κέμη του, τὰ βλέμματά του.

„Καλὴ ἑσπέρα, πατέρα!“ εἶπε καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ πατρὸς του καὶ τὸν ἐφίλησε ταχέως εἰς τὸν λαυμόν. „Μὲ ἐκάλεσε;“

„Μιὰ στιγμὴ, Σέργιε“ εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς, καθίζων τὸν παῖδα πλησίον του „πρὸ τοῦ νὰ φιληθῶμε, πρέπει νὰ ποῦμε δυὸ λόγια φρόνιμα . . . Εἶμαι θυμωμένος μαζὶ σου καὶ δὲν σε ἀγαπῶ . . . Σοῦ τὸ λέγω: Δὲν σε ἀγαπῶ καὶ δὲν εἶσαι παιδί μου.“

Ὁ Σέργιος παρετήρησε τὸν πατέρα του μετ' ἐκπλήξεως, ἐπλάνησε τὸ βλέμμα του ἀνά τὴν τράπεζαν καὶ ὕψωσε τοὺς ὤμους.

„Τί σοῦ ἔκαμα;“ ἠρώτησεν ἐν ἀθωότητι. „Σήμερα δὲν ἤμωνα καθόλου ὅσπιν κάμαρά σου καὶ δὲν ἐγγίξα τίποτε.“

„Τώρα λίγο μού ἔλεγε ἡ Ναταλία Σεμένοβνα πῶς καπνίζεις . . . Εἶνε ἀλήθεια πῶς καπνίζεις;“

„Ναί, μιὰ φορά ἐκάπνισα . . . εἶνε ἀλήθεια . . .“

„Βλέπεις; Τώρα λὲς καὶ ψέμματα“ εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς ὑπογελῶν, καὶ προσπαθῶν νὰ κρύψῃ τὸ μειδίαμά του. „Ἡ Ναταλία Σεμένοβνα σε εἶδε δυὸ φορές ποῦ ἐκάπνιζες. Ἐκαμες λοιπὸν τρία ἐγκλήματα: καπνίζεις, παίρνεις ξένον καπνὸ καὶ λὲς καὶ ψέμματα. Τρία ἐγκλήματα.“

„Ἄ ναί, ἀλήθεια!“ εἶπεν ὁ Σέργιος, ἀναμνησθεὶς ἀκριβέστερον. „Ἀλήθεια, ἐκάπνισα δυὸ φορές, σήμερα καὶ προτιέτερα.“

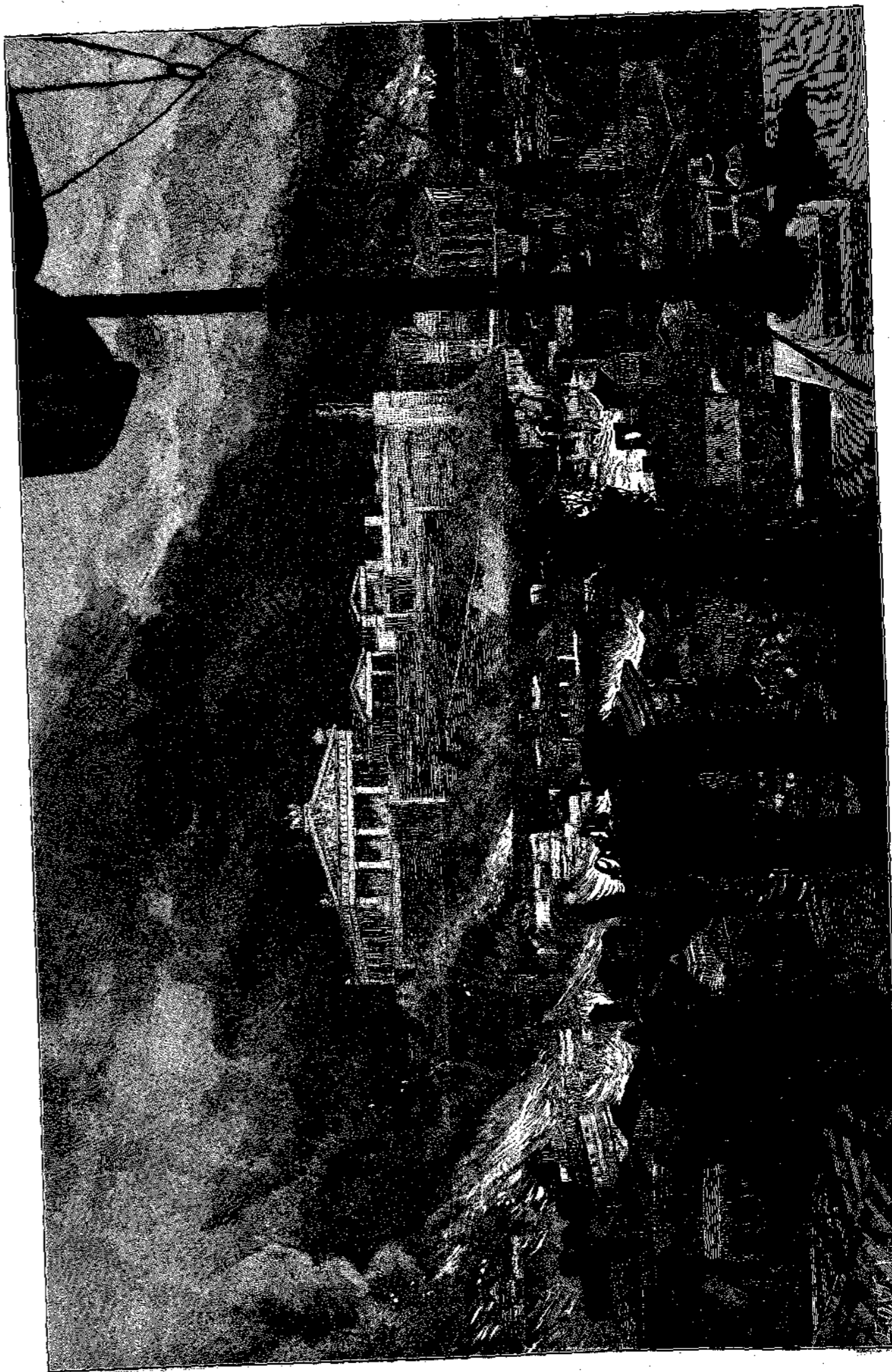
„Βλέπεις λοιπὸν; δύο φορές, ὄχι μιὰ! . . . Εἶμαι πολὺ, πολὺ θυμωμένος μαζὶ σου. Πρῶτα ἤσουνε καλὸ παιδί καὶ τώρα εἶσαι ἀταχτο.“

„Ναί, ἔγινες ἀταχτο παιδί“, ἐξηκολούθησε. „Δὲν το ἔπιμωνα ἀπὸ σέ. Πρῶτο ἀπ' ὅλα δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ φάγῃς σὲ ξένα τραπέζια καὶ νὰ παίρνῃς καπνὸ, ποῦ δὲν εἶναι δικός σου. Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὸ δικαίωμα, μόνον τὰ δικά του πράγματα νὰ μεταχειρίζεται, ὅταν ὅμως παίρνῃ ξένα πράγματα, τότε . . . τότε . . . δὲν εἶναι καλὸς ἄνθρωπος (Δὲν πρέπει βεβαίως νὰ τῷ εἰπῶ τὸ ὀρθὸν ὄνομα, ἐσοῦν καὶ ἐαυτὸν ὁ Εὐγένιος Πέτροβιτς) παραδειγματός χάριν, ἡ Ναταλία Σεμένοβνα ἔχει ἐν' ἀρμάρι γεμάτο ἐνδύματα. Αὐτὸ τὸ ἀρμάρι εἶνε δικό της καὶ δὲν ἔχομε οὔτε ἐγὼ οὔτε σὺ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἐγγίξουμε, διότι δὲν εἶνε δικό μας. „Δὲν εἶν' ἔτσι; Ἐσὺ ἔχεις τὰ ἀλογάκια σου καὶ τὰς εἰκόνας σου . . . Ἐγὼ δὲν σου τὰ παίρνω . . . Ἦθελα κ' ἐγὼ νὰ τὰ ἔχω . . . ἀλλὰ εἶναι δικά σου πράγματα, ὄχι δικά μου.“

„Πάρε τα, πατέρα, ἀν θέλῃς“ εἶπεν ὁ Σέργιος. „Μὴ σε μέλη, πατέρα, πάρε τα! Αὐτὸ τὸ κίτρινο σκυλάκι ποῦ στέκεται ἐδῶ στὸ τραπέζι σου εἶνε δικό μου, ἀλλὰ ἔμπορεῖς νὰ τὸ πάρῃς, ἀ θέλῃς . . .“

„Δὲν με καταλαβαίνεις, παιδί μου“, εἶπεν ὁ Βυκόβσκυ. „Αὐτὸ τὸ σκυλάκι, μού τὸ χάρισες καὶ τώρα ἔγινες δικό μου, καὶ ἔμπορῶ νὰ τὸ κάμω ὅτι θέλω· καπνὸ ὅμως ἐγὼ δὲν σου ἐχάρισα! Ὁ καπνὸς εἶνε δικός μου. (Βλέπω ὅτι δὲν τῷ ἐξήγησα τὸ πρᾶγμα καλῶς, εἶπε καὶ ἐαυτὸν ὁ εἰσαγγελεύς). Ἄν θέλω νὰ καπνίσω ξένον καπνὸ, πρέπει πρῶτα νὰ ζητήσω τὴν ἀδεία.“

Ἀτημελήτως συγκολλῶν ἐκάστην πρότασιν μετὰ τῆς

Η ΠΥΡΚΑΙΑ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ.

Εἶκον κατὰ τὸ ἐν τῇ Βερολίνῳ ἐκδοθείσῃ πανόραμα, σχεδιασθέντα ὑπὸ Β. Hollgrewe. Μερὶ σφαιρικῆς περιγραφῆς.

ἐνεθυμήθη ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀπέκτησε πολλὴν πείραν ἐκ μύθων, διηγημάτων, ποιημάτων . . .

„Τὸ φάρμακον πρέπει νὰ ἦνε γλυκὺ, ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ ἦνε κεκαλλωπισμένη . . . Οὕτως ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδάμ . . . Ἄλλως τε . . . Ἴσως τοῦτο εἶνε καὶ τὸ φυσικώτερον. Δὲν μᾶς δεικνύει αὕτη ἡ

φύσις τὴν ἀνάγκην πολλῶν ἐξωραϊσμῶν, πολλῶν ἀπατῶν; . . .”
Ἐκάθησε πάλιν εἰς τὴν ἐργασίαν του καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ φροντίδες ἀπησχόλουν αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι . . . Ἡ ἡχὴ τοῦ κλειδοκυμβάλου εἶχεν ἤδη παύσῃ, ἀλλ’ ὁ κάτοικος τοῦ δευτέρου πατώματος περιεπάτει εἰσέτι ἐν τῷ δωματίῳ του ἀπὸ τῆς μᾶς μέχρι τῆς ἐτέρας γωνίας.

ΣΥΖΥΓΙΚΟΣ ΕΡΩΣ.

Τὰ ὄρη χρυσίζει ὁ ἥλιος δύων,
τὸ κύμα τὰς ὄχθας ἠρέμα φιλεῖ,
βοῆ λουομένων ἀνδρῶν καὶ παιδίων
καὶ γέλωσ παρθένων τὰ ὤτα κηλεῖ.

Ἐδῶ χελιδόνα ὄρας θαλασσίνην,
λευκόπτερος λάρος βυθίζειτ’ ἐκεῖ
κ’ ἐξέρχεται φέρων τὴν σπαιρούσαν λειάν.
— Τυράννου καὶ δούλου εἰκῶν γραφικὴ. —

Τὴν θάλασσαν πλέει μικρὸν τι πορθμῆιον,
ἀνὴρ δ’ ἡλικίας τριακόντ’ ἐτῶν,
νεανίδα ἔχων ὠραίαν πλησίον,
τὸν οἶακα στρέφει τοῦ σκάφους κρατῶν.

Τὰς κόπας ἐλαύνει πορθμῆυς γηραλέος
νυστάζων καὶ μόλις τὰς χεῖρας κινῶν.
Τὴν νέαν ἀρτίως ἐστέρθη ὁ νέος
καὶ ζεῦγος συνῆλθον ὠραίων πτηγῶν.

Τοῦ μέλιτος ἤδη διήγον τὸν χρόνον.
Ἡ σύζυγος, κόρη ξανθῆ, ραδινῆ,
Μαίους ἠριθμῆι ὡς εἴκοσι μόνον,
ὠραία κ’ ἐνάρετος ἅμα γυνή.

Ἴδου περιβάλλει τὸν ἄνδρα φιλίως.
Τῆς κόμης τῆς λάμπει χυτὸς ὁ χρυσοῦς
περὶ τὸν λαιμὸν του, καὶ φαίνεται ὅσος
ἐλίσσεται περὶξ δρυὸς ὁ κισσός.

Ἐκεῖνος τότε τὸ πρόσωπον κλίνει,
θερμῶς τῆς συζύγου τὰ χεῖλη φιλεῖ
τὸ φιλῆμα δίδει ὀπίσω ἐκείνη.
— Ὡ τέρψις νομίμων ἐρώτων καλῆ.

Ἀθήνησι, Μάρτιος 1889.

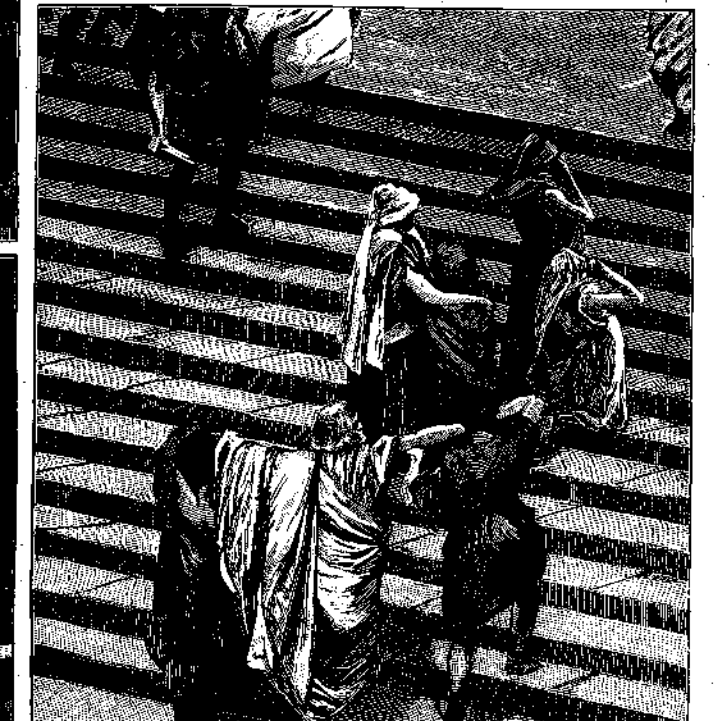
Κ. Α. ΔΙΑΛΕΙΣΜΑΣ.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα ὑπὸ **Ι. Γ. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**
(συνέχεια.)

Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν, ἣν ἔσχε μετὰ τῆς Ἀγγλίδος ὁ κόμης Μαριᾶνος ἀπέφυγε πᾶσαν νέαν μετ’ ἐκείνης συνέντευξιν, ἀφοῦ πλέον ἐπέισθη ὅτι καὶ ἡ Ἀγγλίς ὠσαύτως ἐζήτει ν’ ἀποφύγῃ πᾶσαν αὐτοῦ προσέγγισιν. Οὐτε ἀπάντησιν οὔτε ἄλλην τινα διαβεβαίωσιν ἔλαβε παρ’ αὐτῆς ὁ κόμης Μαριᾶνος. Ἀλλ’ ἡ Μις Ῥόζα μετ’ ἐκτάκτου φιλοπροεπείας καὶ γυναικείας ἐπιτηδεύτητος ἐζήτηε προφανῶς νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν Ἀδριανόν, οὕτως ὅμως ὥστε μηδεμίαν μεταβολὴν

νὰ παρατηρηθῇ ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν συμπεριφορᾷ τῆς. Ὁ ποιητὴς ἀντίστατο μὲν κατ’ ἀρχὰς εἰς τὴν μαγειρίαν καὶ τὸ θελήγητρα τῆς Ἀγγλίδος, ἀλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας αἱ ἐπιμονοὶ παραινέσεις καὶ παρακλήσεις τοῦ καθηγητοῦ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ὠραίας νεανίδος ἐφαινοντο ἤδη ἐπιτυχῶς ἐπ’ αὐτοῦ ἐπενεργοῦσαι. Ὁ Ἀδριανὸς ὄχι μόνον ἔπαυσε νὰ ἀποφεύγῃ τὴν Ἀγγλίδαν, ἀλλὰ καὶ ἤρχισε νὰ τὴν ἀναζητῇ τρόπον τινά, ἀνεπαισθητῶς . . . Ἐνώπιον τῶν φίλων, εἰς τοὺς

Η ΠΥΡΚΑΙΑ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ.

Εἰκὼν κατὰ τὸ ἐν τῇ Βερολίνοιῳ Ἐκδόσει πανόραμα, σχεδιασθεῖσα ὑπὸ R. Hellgrewe. Μετὰ σχετικῆς περιγραφῆς.

οποιους ήναγκάζετο παρά την θέλησίν του να όμολογήσει την αλήθειαν, έδικαιολόγει πως την μεταβολήν ταύτην τής συμπεριφοράς του λέγων ότι ήσθάνετο την ανάγκην να σπουδάσει τόν χαρακτήρα και την ψυχήν τής γυναίκος ταύτης. „Η Μίς Ρόζα“, έλεγεν, „είνε δι' έμέ αίνιγμα, τó όποιον άδυνατώ να λύσω.“ Άλλ' οι πόρρωθεν παρατηρούντες θεαται έβλεπον εύκρινώς, ότι ό μόν Άδριανός υπέκυπτεν εις τά θέλητρα τής Άγγλίδος, ή δέ Άγγλίς, έπιφυλακτική κατ' αρχάς και όλίγον τι ψυχρά, έφαινετο τέλος λησιμονούσα έαυτήν. Ό υπό τών τύπων τής κοινωνίας, εις ήν άμφότεροι άνήκον, περιοριζόμενος ούτος έρωσ ούδεμίαν μόν ήπειλει επικίνδυνον έκρηξιν, ήδύνατο όμως να διαμορφωθί ως σιωπηλόν τι δράμα.

Ό Άδριανός έμέθυεν υπό έρωτος, χωρίς να θέλη ούδ' εις έαυτόν να τó όμολογήσει. Η Μίς Ρόζα, εις τόν τραγικόν τούτον και άνευ έλπίδος έρωτα προς άνθρωπον έτσιμοθάνατον, παρεσύρετο υπό τής ποιήσεως, ής ήτο ή ένθους ίέρεια. Ημίονετο μόν προδήλως, αλλά καθίστατο όσημέραι άσθενεστέρα άπέναντι του καταλαμβάνοντος αυτήν αισθήματος. Ένίοτε έπήρχοντο στιγμαί, καθ' ός παρέδιδετο εις αυτό άνευ αντίστασεως και άμύνης, λησιμονούσα έαυτήν. Ό Άδριανός μετέβαινεν ήδη καθ' έκάστην ήμέραν εις τó ξενοδοχείον του Τραμονάνα, εκάθητο πάντοτε μετά τó δείπνον μέχρι του έσπερινού λυκόφωτος επί τής τεράσσης, συνδιελέγετο κατά μόνος μετά τής Άγγλίδος και τέλος, υπό ταύτης προτροπέμενος, έπέστρεφεν οικάδε όλος έξημμένος και φλεγμαίνων, ούτως ώστε ό έρωσ, όστις ώφειλε να είνε Ιατρικόν φάρμακον, ήπειλει ήδη να καταστή κινδυνώδέστατον πάθος.

Ό καθηγητής, μετά πολλάς και ώρίμους σκέψεις, έθεώρησε καθήκόν του, να γράψη προς την μητέρα του Άδριανού. Έπραξε δέ τούτο με όλας τας δυνατάς προφυλάξεις, παρέχων εις την έπιστολήν του εΐθυμόν τινα απόχρωσιν, όπως αποκρύψη την ανησυχίαν του· δέν παρέλειψεν όμως να υποδηλώσει ότι ή κατάστασις τής υγείας του Άδριανού, και κατά την γνώμην αυτού του Ιατρού, είχαν ανάγκην έπιμελουσ θεραπείας και περιβάλλεως, ίδια δέ τής μητρικής επαγρυπνήσεως, καθότι ό Άδριανός ούδόλωσ ήθελε να ύπακούη εις ζένους άνθρώπους, και έπομένως ή παρουσία τής μητρός ήτο άπαραιτήτως αναγκαία. Ό καθηγητής ήτο πεπεισμένος ότι ή κυρία Κλάρα εκ τής όλίγον τι συγκεχυμένης και άσυναρτήτου ταύτης έπιστολής θα κατενόσι τί ώφειλε να πράξη και να αποφασίση. Περιεμένετο λοιπόν ή άφιξις τής μητρός. Έν τούτοις ή κατάστασις του Άδριανού ούδόλωσ έβελατιούτο. Ό ποιητής έπαυσε μόν να βασανίζεται με τó ποιήμα του, άλλ' ό έρωσ προς τόν όποιον επάλαιε και ήγωνίζετο, ένεβαλλεν αυτόν ώσαύτως εις πυρετώδη κατάστασιν· άνθίστατο μόν και ήμίονετο και προσεπάθει να φύγη, άλλ' από ήμέρας εις ήμέραν αναβάλλων την κρίσιν του άγώνος, παρεδίδετο όσημέραι περισσώτερον εις τó κατακυριεύον αυτού αισθημα, ήράτο έμμανώς, επέπληττεν έαυτόν, ήσθάνετο τύφεις του συνειδότος διότι, αφού άπαξ υπέκυψεν εις τó πάθος του έρωτος, δέν έπέστρεφε προς την Έλένην άλλ' έδεσμεύετο όσημέραι στενωτέρον υπό ζένης γυναίκος, υπό ένός αίνιγματος. Ναι, ή Μίς Ρόζα ήτο δι' αυτόν εισέτι άκατάληπτον αίνιγμα· έφαινετο εις αυτόν κατά διαφόρους στιγμάς τοσοούτον διάφορος, ώστε ό ποιητής άλλοτε μόν έθεώρει έαυτόν εύτυχή και εύδαίμονα, άλλοτε δέ καταλαμβάνετο υπό άπελπισίας. Ένίοτε περι την έσπέραν ήσαν άμφότεροι εις τόν ύπατον βαθμόν τεταραγμένοι και άπεχωρίζοντο οίονει

μεθύοντες, άλλα την έπομένην ήμέραν ή Άγγλίς ήτο έντελώς ψυχρά και αδιάφορος, ως άν ει ή έσπέρα τής προτεράιας είχαν εξαλειφθί έντελώς από τής μνήμης αυτής. Έν γένει όμως ή σχέσις αυτή έγένετο και εις τούς άλλους έπαισθητή, ή δέ κυρία Τρελλάβενυ, ήτις άπήλαυε τής έμπιστοσύνης τής Άγγλίδος, έτόλμησεν επί τέλους να κάμη εις αυτήν όλίγας παρατηρήσεις.

Έβρισκεν άπρεπές ότι ή ώραία, νεαρά, πλουσία, και εύφυής Μίς Ρόζα έδεικνυεν άναφανδόν τοσαύτην άφοσίωσιν εις άνθρωπον άπεγνωσμένον υπό τών Ιατρών και έτοιμοθάνατον. Τό δράμα τούτο παρά τά χείλη του τάφου ένεβαλλεν αυτήν εις ταραχήν, εις άγανάκτησιν, εις άπελπισίαν. Γνωρίζουσα καλώς τόν χαρακτήρα τής νεάνιδος, προσέβλεπεν αιώνιον πένθος. Δυναμένη κάλλιον παντός άλλου να έμβραθύνη εις την ψυχήν τής νεαρής αυτής φίλης άνεγνώρισε και έβεβαιώθη, ότι ή επί τοσοούτον χρόνον έν άδιαφορία διατελέσασα καρδιά τής διέτρεχεν ήδη σοβαρώτατον κίνδυνον.

Μέχρι τίνος σημείου είχε προβή ή προς την Άγγλίδα σχέσις του Άδριανού, δέν ήδύνατο να όρίση μετ' ακριβείας ούδ' αυτός ό Μαριάνος, ό οξυδερκέστατος ούτος παρατηρητής και τής άνθρωπίνης καρδιάς ό βαθύτατος γνώστης, όστις Ισχυρίζετο ότι αι εικασίαι του πάντοτε σχεδόν άπεδεικνύοντο όρθαι δια τών γεγονότων, ακριβώς διότι εις τούς συνδυασμούς αυτού έθετε πάντοτε ως βάσιν την έλαττωματικήν όψιν του άνθρωπίνου χαρακτήρος. Να έρωτήση περι τούτου τόν ποιητήν, θα ήτο περιττόν και μάταιον, διότι ό Άδριανός εις ούδένα ένεπιστεύετο τά αισθήματά του. Ό ποιητής έφαινετο όσημέραι σφοδρότερον παρασυρόμενος υπό τής Άγγλίδος, κατενθουσιασμένος εκ του πνεύματος, εκ τών περι κάλλιτεχνίας Ιδεών, εκ του χαρακτήρος, εκ τών αναριθμήτων άρετών αυτής, άλλ' εκ τών επαίνων τούτων ούδέν εισέτι ώρισμένον συμπέρασμα ήδύνατο να εξαχθί. Ένίοτε έλυπέτο ότι ή Άγγλίς δέν ήτο Πολωνίς, άλλοτε πάλιν έδυσανασχέτει επί τής ίδιας αυτού φύσει, λυπούμενος ότι δέν έγεννήθη ως εις εκ τών συνήθων και πεζών εκείνων άνθρώπων, οΐτινες άνευ τύφωσιν συνειδότος επιδιώκουσι μόνον την εύτυχίαν των. Τό ποιήμα είχε λησιμονηθί όλίγον. Ό καθηγητής έφρόντιζε να έμποδίξη πάσαν του Άδριανού επάνοδον εις την ποιήσιν, έτι δέ και πάσαν σχετικήν προς τó ποιήμα όμιλίαν. Και όμως ούδεμίά ήμέρα παρήρχετο, χωρίς να εκδηλώση ό Άδριανός σφοδράν τινα έπιθυμίαν έπιστροφής προς τας προτέρας συνηθείας, προς την όνειροπόλησιν και την ποιητικήν δημιουργίαν. Οι φίλοι του εξέλεγον έξ έπίτηδες θέματα συνδιελέξεως, μηδεμίαν σχέσιν έχοντα προς την ποιήσιν και την κάλλιτεχνίαν· ούσάκις δέ ό ποιητής μεθ' όλα ταύτα παρεσύρετο εις ζητήματα περι ποιήσεως και τέχνης, άπέσπων αυτόν οι φίλοι του σχεδόν δια τής βίας από τών έρεθιστικών τούτων ζητημάτων. Ό κόμης Μαριάνος ήτο άνεξάντλητος έν τή διηγήσει άστειών ανέκδοτων και εΐφυολογιών, άκάματος δέ εις τó να περισυλλέγη και περικοσμή δια τής ίδιας φαντασίας τας έν τή πόλει κυκλοφορούσας καθ' ήμέραν φήμας, φλυαρίας και σπερμολογίας. Ό κόμης και ό καθηγητής περιέμενον άνυπομονώς την άφιξιν τής μητρός του Άδριανού· ήσθάνοντο ότι τά μέσα, άτινα μέχρι τούδε είχαν μεταχειρισθί προς διασκέδασιν του άσθενούς, έμελλον μετ' ού πολύ να εξατληθώσιν. Ό Σενούτας δέ ήρχισε να φοβήται μήπως ό προς την Άγγλίδα έρωσ του ποιητού μεταβληθί επί τέλους εις τραγικόν τι δράμα.

Έσπέραν τινα μετά τó δείπνον εκάθητο ό Άδριανός,

κατά τó σύνηδες, πλησίον τής Άγγλίδος και συνδιελέγετο μετ' αυτής επί πολλάς ώρας μετ' εκτάκτου και όλωσ άσυνήθους ζωηρότητος και παραφοράς. Ό Σενούτας και ό κόμης, ίνα μη παρενοχλήσωσι τούς συνδιελεγόμενους, έμειναν μεμακρυσμένοι εις τινα άπ' αυτών απόστασιν και προσεπάθουν εκ μόνης τής έκφράσεως, ήν προσελάμβανον εκάστοτε τα πρόσωπα τών διαλεγόμενων, να μαντεύσωσι την σχέσιν τών δύο τούτων ύπάρξεων, αΐτινες υπό τοσοούτην παραδόξους περιστάσεις έτυχε να γνωρίσωσιν άλλήλας. Την έσπέραν ταύτην ό ποιητής ήτο έπιχειρηματικώτερος και τολμηρότερος του συνήθους· δις ή τρις έλαβε την χείρα τής νεάνιδος, εκράτησεν αυτήν στερεώς, έχωρει πλησιέστερον, όμιλει μεγαλοφώνως και έν γένει έφαινετο υπό τού πάθους παραφερόμενος. Η Άγγλίς έφαινετο καθησυχάζουσα, πραινουσα αυτόν και συμπάσχουσα. Δις ή τρις έφερεν άκουσίως την χείρα προς τó μέρος τής καρδιάς. Καθ' ήν στιγμήν ή ζωηρότης τής συνδιελέξεως έφάνη κορυφωθείσα, ήγέρθη αΐφνης ή Άγγλίς και προσεπύουσα τώ ποιητή ταχέως όλίγας λέξεις, έσφιγγεν αυτώ την χείρα και άπήλθε μετά μείζονος σπουδής, ή άλλοτε πρότερον. Ό Άδριανός έμεινεν ώσει έμβρόντητος, μετ' όλίγον όμως έγευθελις ήρχισε να περιπατή, και τέλος εκάθησε πάλιν εις τινα απόστασιν επί τής καθέκλας σκυθρωπός και σύνουος. Κατά την στιγμήν ταύτην εκ του προς την τεράσσαν παραθύρου του δωματίου, έν ώ κατώκει ή Μίς Ρόζα, ήκούσθησαν ήχοι κλειδοκυμβάλου. Πάντες ένόησαν τις ήτο ό παίζων. Έν άσμα του Μένδελσον-Βαρθόλδου ήχησε τοσοούτο πένθιμον και μελαγχολικόν, τοσοούτον εγκάρδιον άλγος και θλίψιν εκφράζον, ώστε και αυτός ό Μαριάνος ήσθάνθη βαθυτάτην συγκίνησιν. Ό Άδριανός ύψισε την κεφαλήν άπροώμενος, και ότε άπήχησεν οι τελευταίοι ήχοι, έπέστρεφεν ως μεθύων εις την κατοικίαν του, λησιμονήσας τούς φίλους. Ό καθηγητής και ό κόμης έπρόφθασαν αυτόν έν τώ πορτοκαλεώνι, όν έμελλε να διαβή. Ό ποιητής έπορεύετο συρόμενος, βεβυθισμένος εις σκέψεις και τοσοούτον άφηρημένος, ώστε ούτε καν μετεστράφη, ότε ήκουσε την φωνήν τών φίλων του. Ό Μαριάνος όμιλίση προς αυτόν χαριεντιζόμενος άλλ' ούδεμίαν έλαβεν απάντησιν. Ότε έφθασαν εις την έπαυλιν, ό ποιητής όμολόγησε τώ καθηγητή ότι ήσθάνετο έαυτόν άσθενή. Η φωνή του ήτο υπόκωφος και βραγχή. Άπέμαξε τόν ιδρωτα από του μετώπου του και προσεπάθησε να μειδιάση, αλλά τó ώχρόν πρόσωπόν του έφαινετο τεταραγμένον. Ότε άνέβησαν τας όλίγας βαθμίδας τής μικρής κλίμακος, ήτις από τής όδοϋ ήγε προς τó μεσαίον δώμα, ό Άδριανός έσταμάτησεν αΐφνης, ήρχισε να βήχη σφοδρώς, έστηρίχθη προς τόν τοίχον, έφερε τó μανδήλιόν του προς τó στόμα και έτα άπεμάκρυνεν αυτό διάβροχον υπό αίματος.

„Είνε μάταιον“, έπε μετά δυσκολίας προφέρων τας λέξεις, „προς τί να άπατώ έμαυτόν; είμαι άρρωστος, πολύ άρρωστος.“ Έπάλαιον προς την νόσον ταύτην και προσεπάθουν να την κατανικήσω με την δύναμιν τής νεότητος και τής θελήσεως, άλλ' ή νόσος υπερίσχυσεν. . . .“

Ό Σενούτας προσεψιδύρισεν αυτώ όλίγας λέξεις παρηγόρους, έστήριξεν αυτόν με τόν βραχιόνά του και τόν αΐδήγησεν εις τó δωμάτιον.

„Αυτή είνε ή δευτέρα φορά σήμερα“, έπεν ό Άδριανός, „αίσθάνομαι πολλήν άδυναμίαν, έλλείπει ό άηρ εις τó στήθος μου, δέν δύναμαι να άναπνεύσω. . .“

Έδωκαν αυτώ άναψυκτικόν τι ποτόν υπό του Ιατρού διαταχθέν, εκάθησαν αυτόν επί του άνακλίντρου, και πάντας

ήσυχολούντο περι τόν άσθενή, όστις ήτο σχεδόν λιπόθυμος. Έπί μακρόν έπεκράτει βαθεΐα σιγή· αΐφνης ό ποιητής συντείνας τας δυνάμεις άνεσηκώθη και έπεν, οίονει μολογών:

„Όλ' αυτά προέρχονται από τόν άνόητον, άσκοπον, ίερόσυλον, άσυλλόγιστον έρωτα. . . να παίζη κανεις με την καρδίαν! . . . ή τιμωρία πρέπει να είνε φοβερά. . .“

Και πάλιν άναπεσων επί του άνακλίντρου, „Έγκατέλιπον την προδιαγεγραμμένην και άνωθεν προωρισμένην όδόν“, προσέθηκε βραδέως, „οί καρποι όλοκλήρου του βίου μου δύνανται τώρα να άπολεσθώσιν. . . . Όχι, όχι! Πρέπει να εξέλιθω τής λαβυρινθώδους ταύτης όδοϋ, ήτις εις ούδέν άγει· πρέπει να έπιστρέψω εις την έργασίαν! Άν μοι είνε πεπωμένον να άποθάνω τώρα, άς μείνη τούλάχιστον έν μνημείον του βίου μου, μαρτυρούν περι εκείνου όπερ έζησεν έν τός στέρονος τούτοις, έν τή κεφαλή ταύτη. . .“

Ότι ό Θεός έν αυτή έναπέθηκεν, έγω δέ έπιμελώς έθεράπευσα και περιέβαλψα. . .“

— „Προσφιλέστατέ μοι Άδριανέ“, άνεφώνησεν ό καθηγητής διακόπτων τόν ποιητήν, „δέν είνε τώρα καιρός να σκέπτεσαι και να έμιλίης περι τοιούτων πραγμάτων. Δέν πιστεύω ότι σε άπειλει τοιούτος κίνδυνος, άλλ' έχεις μόνον ανάγκην αναπαύσεως. Αποβάλε τας φαντασιοκοπίας ταύτας. . .“

— „Δέν είνε φαντασιοκοπία“, άνεφώνησεν ό Άδριανός, „δέν είνε όνειραία φαντάσματα, άλλ' είνε ή φρικώδεστάτη πραγματικότητα. Αισθάνομαι τόν θάνατον έπικείμενον, και τó ποιήμα μου δέν είνε τελειωμένον. Πρέπει να θυσιάσω τά πάντα ύπερ αυτού.“

— „Πρό παντός άλλου πρέπει να έχης προς τούτο τας σωματικές δυνάμεις“, έπεν ό Μαριάνος. „Έν τοσοούτο πυρετώδει καταστάσει είσαι προς πών άνίκανος!“

„Είμαι ικανός ν' άφήσω έτι μίαν τελευταίαν, καταπληκτικήν άπελπισμού κραυγήν“, άνέκραζεν ό ποιητής, „άποτελοϋσαν τó τέμα τών πράξεων τής άνθρωπότητος· πάσαι αι τύχαι τής άνθρωπότητος δύνανται να εκφρασθώσιν έν τή κραυγή ταύτη. . . . Ό βίος ήμών, ό βίος τής άνθρωπότητος, είνε ή άτραπός ή άγούσα εις την έρεβώδη άβυσσον. Παρά την κρηπίδα τής άβύσσου ήχά βροντωδώς τó άσμα του άπελπισμού· θα είνε τó τέμα του ποιήματος και τής ζωής μου.“

Μετά πυρετώδους ταραχής ήρξετο ήδη ό Άδριανός ζητών την κλειδα, ήν έφερε πάντοτε μεθ' έαυτού, όπως άνοιξη την θήκην και εξαγάγη τά έν αυτή φυλασσόμενα φύλλα, τά όποια από πολλού χρόνου δέν είχε πλέον έγγίση. Εις μάτην ό καθηγητής έλάμβανεν αυτόν από του βραχίονος και προσεπάθει δια παρακλήσεών και Ικεσιών να τόν καθησυχάση εις μάτην ό Μαριάνος εξήντλει τά λογικά του έπιχειρήματα. Ό Άδριανός ούδεμίαν έδιδεν απάντησιν, άλλ' άνεδίφα τά φύλλα του χάρτου και κρατών τó μανδήλιον εις τó στόμα του, έβυθίσθη εις την άναγνώσιν αυτών. Από καιρού εις καιρόν έφερε την χείρα προς τó στήθος και προς την κεφαλήν, αλλά οι πόνοι δέν Ισχυον να τόν άποσπάσωσιν από τής άναγνώσεως. Διέτρεξε δια του βλέμματος τά πυκνότατα με μελάνην και μολυβδοκόκινον γεγραμμένα λυτά φύλλα, έθετεν αυτά κατά μέρος, τά άνεδίφα αΐθις και έτα έβυθίζετο εις σκέψεις. Η θεα του άσθενούς τούτου, πυρέσσοντος νεανίου, όστις έναγωνίως προσεπάθει να συναθροίση έν τή κεφαλή τας σκέψεις του και δια τής έργασίας κατέφευγεν εις έαυτόν τó τελευταίον κτύπημα του θανάτου, τó θέαμα τούτο ήτο τόσω φοβερόν, ώστε ό Σενούτας ήναγκά-

σθη ν' αποστρέψη τὸ βλέμμα καὶ ν' αποσυρῆ εἰς τὸ παράθυρον, ἀδυνατῶν νὰ συγκρατήσῃ τὸ ἐγκάρδιον ἄλγος του. Ὁ γηραλέος καθηγητὴς δὲν ἤθελε ν' απομακρυνθῆ, ἀλλὰ δὲν εἶχε καὶ τὴν δύναμιν νὰ υποφέρῃ πλέον τὸ παραξινιάρδιον θέαμα. Ὁ ψυχρότερος Μαρϊάνος ἐκάθητο εἰς μικρὰν τινα ἀπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ ἀπόστασιν καὶ περιέμενε τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν ὅπως ἀπατρέψῃ τὸν ἀσθενῆ ἀπὸ τῆς ἐργα-

σίας, καὶ δώσῃ εἰς τὰς σκέψεις αὐτοῦ διάφορον τροπὴν. Ἐδοκίμασε δις ἢ τρίς νὰ τῷ ἐμιλήσῃ, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὁ ποιητὴς ὕψωσε τὴν κεφαλὴν, ἠτένισεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὸν κόμητα καὶ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, χωρὶς νὰ προσφέρῃ οὐδὲ λέξιν. Ὁ κόμητης ἔστειλε διὰ τὸν ἰατρόν, ἀλλὰ μεθ' ἑλθὼν τὴν δυνατὴν σπουδὴν μόλις τὴν ἐπιούσαν προΐταν ἠδύνατο νὰ περιμένωσιν τὴν ἀφίξιν του.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΟΙ ΔΥΟ ΜΙΚΡΟΙ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΕΝΟΙ.

Ἐ τὸν κήπο τοῦ Λουξεμβούργου ἐπερπατοῦσαν δύο παιδιὰ πιασμένα ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸ ἓνα θὰ ἦτο ἰσως ἐπτὰ χρόνων, τὸ δὲ ἄλλο πέντα. Ἐπειδὴ ἦσαν βρεγμένα ἀπὸ τὴ βροχὴ, ἐπερπατοῦσαν ἔς τοὺς δεινροφύτους δρόμους πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου. Ὁ μεγαλύτερος ὠδηγοῦσε τὸν μικρότερον· καὶ τὰ δύο ἦσαν κουρελλιασμένα καὶ ἀχνά· ὠμοιάζαν μὲ ἄγρια πουλιά. Ὁ μικρότερος ἔλεγε: „πεινώ“.

Ὁ μεγαλύτερος, μὲ ὀλίγον προστατευτικὸν ὕφος, ἐκρατοῦσε τὸν μικρότερον μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, ἐνῶ μὲ τὸ δεξιὸ ἔβαστοῦσε ἓνα βραβδάκι.

Εἶχε βρέξῃ τὴν νύκτα, ἀκόμη δὲ καὶ τὸ πρωτ' ἡμέραν. Ἀλλὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα δὲν λογαριάζει κανεὶς τὰς βροχὰς. Μόλις νοιώθει κανεὶς μίαν ὥρα μετὰ τὴ βροχὴ, ὅτι ἡ ὡραία αὐτὴ καὶ ξανθὴ ἡμέρα ἐκλάφει. Ἡ γῆ τὸ καλοκαίρι ζηρναίνεται τόσο γρήγορα, ὅσο τὸ μάγουλο ἐνὸς παιδιοῦ...

Τὰ δύο μικρὰ ἐγκαταλελειμένα εἶχον φθάσῃ κοντὰ ἄρ' ἐστὲν μιὰ μεγάλη τεχνητὴ λίμνη καὶ ἐζητοῦσαν νὰ κρυφθοῦν ἐστὲν κονταν ὀπίσω ἀπὸ τὸ καλύβι τῶν κύκνων.

Τὴν αὐτὴ στιγμὴ μὲ τὰ παιδιὰ, ἓνα ἄλλο ζευγάρι ἐπλησίαζε ἔς τὴν λίμνη. Ἐνας ἄνθρωπος πενήντα ἐτῶν ἐκρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι ἓνα ἄνθρωπον ἕξ ἐτῶν. Βέβαια θὰ ἦταν ὁ πατέρας μὲ τὸ υἱό του. Ὁ ἄνθρωπος τῶν ἕξ ἐτῶν ἐκρατοῦσε ἔς τὸ χέρι του ἓνα μεγάλο κουλλοῦρι.

Τὰ δύο μικρὰ φτωχά, ἅμα εἶδαν νὰ ἐρχεται αὐτὸς ὁ „κύριος“ ἐκρύφτηκαν ἀκόμη περισσότερο.

Ὁ πατέρας καὶ ὁ υἱὸς ἐσταμάτησαν κοντὰ ἔς τὴν λίμνη, ὅπου ἐπαιζαν οἱ κύκνοι. Αὐτὸς ὁ κύριος φαίνεται νὰ εἶχε μεγάλην ἀγάπην καὶ συμπάθειαν ἔς τοὺς κύκνους· τοὺς ὠμοιάζει μάλιστα ἔς τὸ περπάτημα.

Τὴ στιγμὴ ἐκεῖνῃ εὐτυχε νὰ κολυμποῦν οἱ κύκνοι, καὶ ἔς τὸ κολύμπι, ποῦ εἶνε τὸ φυσικὸ τους ταλέντο, ἦσαν ὠραιότατοι.

Ἐς τόσο, ὁ υἱὸς ἐδάγκασε τὸ κουλλοῦρι του, τὸ ἔφτυσε πάλιν ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ ἄρχισε μὲ μίαν νὰ κλαίῃ.

— Γιατί κλαῖς; ἐρώτησε ὁ πατέρας.

— Δὲν πεινώ ἄλλο, εἶπε ὁ υἱός.

— Δὲ χρειάζεται δὲ νὰ πεινᾷς, γιὰ νὰ φᾶς ἓνα κουλλοῦρι.

— Τὸ κουλλοῦρι μου δὲ μ' ἀρέσει. Εἶνε παλιό.

— Δὲν το θέλεις;

— Ὅχι.

— Ρίψε το ἔς τοὺς κύκνους.

Τὸ παιδί δὲν ἤξερε τί νὰ κάμῃ. Πῶς δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ τὸ κουλλοῦρι του, δὲν ἦταν ἀρκετὴ αἰτία γιὰ νὰ τὸ ρίψῃ ἔς τοὺς κύκνους.

— Μὴν εἶσαι τόσο σκληρός. Πρέπει νὰ λυπᾷσαι καὶ τὰ καυμένα τὰ ζῶα.

Εἶπε ὁ πατέρας καὶ ἐπῆρε τὸ κουλλοῦρι ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παιδιοῦ καὶ τῶριψε ἔς τὴν λίμνη.

Τὸ κουλλοῦρι ἔπεσε κοντὰ ἔς τὴν ὄχθη τῆς λίμνης...

— Πᾶμε σίτι! εἶπεν ὁ πατέρας.

Ἐς τόσο, μαζῇ μὲ τὸν κύκνον, ἐπλησίασαν καὶ τὰ δύο φτωχὰ παιδιὰ ἔς τὸ κουλλοῦρι, τὸ ὅποιον ἔπλεε ἐπάνω ἔς τὸ νερό. Ὁ μικρότερος ἐκύτταζε τὸ κουλλοῦρι καὶ ὁ μεγαλύτερος ἐπαρτηροῦσε τὸν ἄνθρωπον ποῦ ἔφευγε μαζῇ μὲ τὸ παιδί του.

Ἄμα ὁ πατέρας καὶ ὁ υἱὸς ἐκρύφτηκαν ὀπίσω ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ δὲν ἐφαίνονταν πλέον, τὸ μεγαλύτερο παιδί ἔπεσε τάπιστομα ἔς τὴν στρογγυλὴν ἄκρην τῆς λίμνης, καὶ πιασμένος σφιχτὰ μὲ τὸ ἀριστερὸ του χέρι, κοντὰ νὰ πέσῃ ἔς τὸ νερό, ἄπλωσε μὲ τὸ δεξιὸ του χέρι τὸ βραβδί πρὸς τὸ κουλλοῦρι. Οἱ κύκνοι βλέποντας τὸν ἐχθρὸ ἐχούμηξαν κατ' ἐπάνω του καὶ μὲ τὰ στήθια των ἔκαμαν κύματα, ὠφέλιμα ἔς τὸν μικρὸν φαρᾶ. Ἐνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μαλακά, συγκεντρικὰ κυματάκια ἔσπρωξεν ἑλαφρὰ τὸ κουλλοῦρι πρὸς τὸ βραβδί τοῦ παιδιοῦ. Κοντὰ νὰ φθάσουν οἱ κύκνοι, τὸ παιδί μὲ ἓνα δυνατό κίνημα ἔπιασε τὸ κουλλοῦρι μὲ τὴν ἄκρην τοῦ βραβδιοῦ, τὸ ἔβγαλεν ἔξω, ἐτρόμαξε τοὺς κύκνους καὶ ἐσηκώθη. Ἐπειτα ἔκοψε τὸ κουλλοῦρι ἄρ' ἐστὲν δύο κομμάτια, ἓνα μεγάλο καὶ ἓνα μικρό, ἐκράτησε τὸ μικρὸ διὰ τὸν ἑαυτό του, ἔδωκε τὸ μεγάλο ἔς τὸ μικρότερον ἀδελφὸ του καὶ τοῦ εἶπε:

„κόλλησέ το αὐτὸ ἔς τὸ τουφεκί σου.“*)

(Ἐν τῷ γαλλικῷ.)

Victor Hugo.

*) Colle-toi ça dans le fusil = φάγε το, κατάπιε το.

Η ΠΥΡΚΑΙΑ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ.

(μετὰ εἰκόνων.)

Ἀπὸ τεσσάρων περίπου ἐτῶν ὑφούται ἐν τῷ ἀνδρῷ τῆς ἐγγυῶριος Ἐκθέσεως ἐν τῇ συνοικίᾳ Moabit ἐν Βερολίῳ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβλητικόν, πρὸς ἀρχαίον ναὸν προσομοιάζον οἰκοδόμημα, τοῦ ὁποίου τὸ μέτωπον κατεσκευάσθη κατ' ἀπομίμησιν τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως τοῦ θαυμασίου ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Κολοσιαιὰ καὶ εὐρυτάτη, ἐκ πολλῶν βαθμίδων συνισταμένη κλίμαξ, ὠσαύτως κατ' ἀπομίμησιν

τῆς πρὸς τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς ἐν Περγᾶμῳ ἀνιούσης γιγαντιαίας κλίμακος κατασκευασθεῖσα, ἀνάγει πρὸς τὴν εἰσοδὸν τοῦ οἰκοδομήματος, ἐν ᾗ κατὰ τὰ δύο προτελευταῖα θέρη ἐξετείνεται πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν θεατῶν τὸ μεγαλοπρεπὲς πανόραμα τοῦ Περγᾶμου. — Κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος (1888) ἡ πόλις τῶν Ἀτταλιδῶν ἀντικατεστάθη διὰ τῆς πῦρος τοῦ Νέρωνος, τῆς κοσμοκρατείας Ῥώμης ἐπὶ τῆς

ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων. Ἀλλ' οὐχὶ καταυγαζομένη ὑπὸ τοῦ λαμπροῦ, γλαυκοῦ οὐρανοῦ, οὔτε περιβεβλημένη τὴν αἰγλήν χαρμοσίνου ἑορτῆς ὡς τὸ Περγᾶμον κείται πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν ἡ κοσμοκράτειρα πόλις: Ἦδη βλέπομεν αὐτὴν περὶ τὸ ἐωθινὸν λυκόφως ἀπαισίας νυκτός, νυκτός καθ' ἣν ἡ πόλις καὶ τὰ περίχωρα μέχρι μακροτάτων ἀποστάσεων ἐκολύμβων εἰς ἀπέραντα πελάγη φοβερωτάτου φωτός, περὶ τὴν ἔξοδον μιᾶς τῶν φρικαλέων ἐκείνων νυκτῶν καθ' ἃς ἐμαίνεται ἡ μεγάλη, ἡ ἐπὶ ἕξ καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἐπὶ ἕτερα τρία ἡμερονύκτια διαρκέσασα πυρκαϊά, ἡ ἐκραγεῖσα τῇ 10. Ἰουλίου 64 μ. Χ. καὶ ἀποτεφρώσασα τὴν ὑπερήφανον Ῥώμην μὲ τὰ ἀαστράπτοντα αὐτῆς μαρμάρινα οἰκοδομήματα.

Ὅταν ὁ ἐπισκέπτης τοῦ νέου τούτου πανοράματος διέλθῃ τὴν στενὴν καὶ σκοτεινὴν εἰσοδὸν, τὸ βλέμμα αὐτοῦ βυθίζεται ἐν τῷ μέσῳ ὠκεανοῦ φλογῶν: στήλαι πυρὸς περικυκλούμεναι ὑπὸ σπινθηροβολουμένων στροβίλων καὶ νεφελῶν καπνοῦ συμπαρασυρουσῶν πυρίνας γλώσσας φέρονται ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου μαστιζόμεναι ἀνά τὴν ἐπάταλον πόλιν καλύπτουσαι αὐτὴν διὰ θαλάσσης φλογῶν. Ἡ θέσις τοῦ θεατοῦ εἶνε ὑψιπέδον τι ἐνὸς οἰκοδομήματος ἰδρυμένου ἐπὶ τῆς μικροτέρας στρογγυλωτῆς κορυφῆς τοῦ παλατινοῦ λόφου· δεξιὰ, ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ παλατινοῦ, ὑφούνται τὰ αὐτοκρατορικὰ μέγαρα τοῦ Νέρωνος μὲ τοὺς τετραγώνους αὐτῶν θολωτοὺς πύργους· λαμπρὰ καὶ μεγαλοπρεπεῖς στοαὶ πλήρεις ἀνθρώπων, μικροὶ καὶ μεγάλοι ναοὶ μὲ γιγαντιαίας κλίμακας, ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη καὶ πολλὰ μεγάλα οἰκοδομήματα ἀπλοῦνται ἀνά τὸν λόφον, ἐνῶ πρὸ αὐτῶν ὑφούνται ἀγερώχως ὑπερμυγεθεῖς στήλαι μετ' ἐπικειμένων ἀγαλμάτων καὶ ὀβελίσκοι. Ἐπὶ τῆς στέγης ἐνὸς προσόπου, στηριζομένου ὑπὸ τριῶν Καρυατίδων ἀπεικασμένων πρὸς τὰς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐρεχθείου Καρυατίδας παρθένους, ἵσταται ὁ Νέρων, ἔχων τὴν δεξιὰν χεῖρα ἑλαφρῶς ἐστηριγμένην ἐπὶ τοῦ κιονωτοῦ κιγκλιδώματος, ἐν ἐπιτετηδευμένῳ σχήματι καὶ στάσει, καὶ παρατηρῶν τὸ κυματίζον ἀνά τὴν πόλιν πῦρ. Ποῖαι ἀρὰ γε σκέψεις πληροῦσι τὸν ἐγκέφαλον τοῦ θηρίου τούτου, τοῦ ἄλλοτε τοσοῦτον εὐγενοῦς καὶ ἠπίου νεανίου, νῦν δὲ τοσοῦτον σκληροῦ, θηριώδους, αἰμοδιψοῦς τυράννου, πλανῶντος ἤδη τὰ βλέμματα ἀνά τὴν φλεγόμενην πόλιν... ποῖαι ἀρὰ γε σκέψεις κατέχωσι τὸν νοσοῦντα ἐγκέφαλον του; Φοβέται ἰσως, μήπως θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ ὄχλου αὐτός, ὁ αὐτοκράτωρ, ὡς ἐμπρηστής τῆς Ῥώμης, καίπερ κηρύσσας ὡς ἐνόχους τοῦ ἐμπρησμοῦ τοὺς ὑπὸ πάντων τῶν

Ῥωμαίων μισουμένους χριστιανούς, οἵτινες κατὰ διαταγὴν τοῦ συλλαμβάνονται ἤδη καὶ ἀπάγονται δέσμοι ἐκεῖ ἐπάνω, διὰ τῆς μεγάλης κλίμακος, πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ τυράννου, ἵνα βραδυτέρως πρὸς τέρψιν τοῦ πληροῦντος τὰς ὁδοὺς συρφετοῦ ἀλειφθῶσι μὲ πίσσαν καὶ κατὰ τα νυκτερινὰ ὄργανα τοῦ μαινομένου ὄχλου ἀναφθῶσιν ὡς ζωντανοὶ πυρσοὶ καὶ ἀποτεφρωθῶσιν ἡρέμα καὶ βραδέως; Ἡ παρατηρεῖ μετ' ἡδονῆς τὴν πυριφλεγῆ πόλιν, χαίρων ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ ὀνομασθῇ „δεύτερος Ἰδρυτὴς τῆς Ῥώμης“; Διέταξε πράγματι αὐτὸς νὰ θέσῃσι πῦρ εἰς ὄλας τὰς γωνίας τῆς πόλεως, μόνον ὅπως ἀνοικοδομήσῃ αὐτὴν ὠραιότεραν καὶ ἀπορίπτει ἤδη, ἐν συνειδήσει τοῦ ἰδίου κακουργήματος, τὴν αἰτίαν εἰς τοὺς χριστιανούς, διὰ „πολιτικούς λόγους“, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ ἐκείνους παρὰ τῶν ὁποίων ἐφοβεῖτο τὸν ἴδιον ὄλεθρον; — τίς οἶδε! — Ἀπαθῆς καὶ ἀτάραχος παρατηρεῖ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας κεκαλυμμένας ὑπὸ σωρῶν καιομένων Ῥωμαίων, μετ' ἡδονῆς ἀκούει τὰς ἀπελπιστικὰς κραυγὰς χιλιάδων ἀνθρώπων πνιγομένων εἰς τὰς φλόγας, κρημνιζομένων ἀπὸ τῶν παραθύρων ὑψηλοτάτων οἰκιῶν, ὅπως διαφύγῃσι τὸν διὰ πυρὸς θάνατον... μετ' εὐχαριστήσεως βλέπει τὸ φρικαλέον θέαμα τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς δύο περίπου ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων... Ἡ παράφρων, ὅστις δὲν ἐννοεῖ τὸ φρικώδες τοῦ θεάματος ἀλλ' ἐν τῇ ἡλιθιότητι αὐτοῦ αἰσθάνεται βλακώδη χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν εἰς τὸν βρασμὸν τῆς πυρίνης θαλάσσης καὶ τὸν πάταγον τῶν κρημνιζομένων οἰκιῶν, ἡ κακοῦργος μὲ σιδηροῦν μέτωπον καὶ λιθίνην καρδίαν!

Τὸ μέρος τῆς μεγαλοπρεποῦς εἰκόνας, ἐνθα βλέπομεν ἱστάμενον τὸν Νέρωνα, φαίνεται ἡμῖν ὡς τὸ ἐπιβλητικώτατον. Σήμερον δὲν γνωρίζομεν πλέον πῶς ἦσαν τὰ παλάτια ἐπὶ τοῦ παλατινοῦ πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς· καὶ τὸ κενὸν τοῦτο τῶν ἀρχαιολογικῶν ἡμῶν γνώσεων ἐπωφελήθησαν εὐφύεστατα οἱ καλλιτέχνη ὅπως καλύψωσι τὸν λόφον μὲ μέγα πλήθος οἰκοδομημάτων, στηλῶν καὶ ἀγαλμάτων, ἐν οἷς συνεινῶνται πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς βωμαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς ἐποχῆς τῶν Καισάρων εἰς θαυμασιώτατον σύμπλεγμα μεγάρων καὶ ναῶν. Ἐξ ὧν τῶν λεπτομερειῶν τῆς θαυμασίας ταύτης εἰκόνας, τῶν ὁποίων τὴν περιγραφὴν ἐνταῦθα παραλείπομεν, φαίνεται ὅτι οἱ καλλιτέχνη ἠναγκάσθησαν νὰ κάμωσι φιλολογικὰς καὶ ἀρχαιολογικὰς μελέτας ἐπὶ τῶν πηγῶν αὐτῶν, ὅπως οὐ μόνον τῶν ἐρασιτεχνῶν προκαλέσωσι τὸν θαυμασμὸν ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχαιολόγων τὰ ὄμματα ἱκανοποιήσωσι.

1. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΕΤΑΙΟΣ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελίδι 209).

2. καὶ 3. Η ΠΥΡΚΑΙΑ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ, εἰκὼν κατὰ τὸ ἐν τῇ Βερολίνοιῳ ἐκθέσει πανόραμα, σχεδιασθεῖσα ὑπὸ R. Hellgrewe. Μετὰ σχετικῆς περιγραφῆς. Περιγράφαντες ἤδη ἀνωτέρω διὰ μακροτέρων τὰ περὶ τῶν εἰκόνων τούτων ἐν σ. 213 καὶ σ. 217 περιοριζόμεθα ἐνταῦθα εἰς τὸ νὰ ἀναφέρωμεν μόνον τὰ ὀνόματα τῶν διασῆμων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐν βρα-

χυτάτῳ διαστήματι μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ ἐξόχου ἅμα ἐπιτυχίας κατώρθωσαν νὰ δημιουργήσωσιν ἐν ἐκ τῶν λαμπροτάτων θαυμασίων τῆς Γερμανικῆς πρωτεύουσας, τὸ πανόραμα τῆς Ῥώμης ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νέρωνος. Οἱ καλλιτέχνη οὗτοι εἶναι οἱ ἀδελφοὶ Μαξίμος καὶ Γεώργιος Κόιχ, οἱ μετ' αὐτῶν συνεργασθέντες ζωγράφοι Rudolph Hellgrewe, Wilhelm Hergarth, Gáza Mirkowsky καὶ Kolmar Schmidt, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Otto Schultze.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ.

* Καί οι ιατροί έχουν τας προλήψεις των. Άλλά περί του θέματος τούτου δε μη ζητή ενταύθα ο αναγνώστης μακράς εξηγήσεις αιτίνας άλλως είνε και περιττά καθότι ουδεις αληθής ιατρός θεωρεί εαυτόν αλάνθαστον. Διά τούτο προτιμώμεν ν' αντιπεσθώμεν ενταύθα κατά τινων προλήψεων, αιτίνας υπό μη ιατρών περί ιατρικών ζητημάτων μετά τοσούτω μείζονος βεβαιότητος υποστηρίζονται, όσα μικρότερα είνε ή πραγματική πείρα του εκάστοτε ρήτορος. Πόσον δε αμφίβολος είνε ή ορθότης των τοιούτων ισχυρισμών, δυνάμεθα εκ τούτου και μόνου να συμπεράνωμεν, ότι οι πρός άλλλους αντιφρονούντες εν ώρισμένω τινί ζητήματι συνιστώσιν άκριβώς τή εναντίον ώς τή μόνον σωτηρίον — τούτ' όπερ αποδεικνύει σαφώς ότι ή αλήθεια εύρίσκεται εν τή μέσω.

Τοιούτο τι συμβαίνει λόγω χάριν προκειμένου περί του ζητήματος „αν πρέπει να αφήνωμεν άνοιχτά τα παράθυρα όταν κοιμώμεθα“. Ο μόν θαυμάζει ότι δεν αποθνήσκουσιν υπό άσφυξίας ή δηλητηριάσεως πάντες όσοι κοιμώνται εν εκλεισμένοις δωματίοις· ό δε εκπλήττεται ότι δεν θεωρούνται υπό φροβερωτάτων ρευματισμών πάντες οι κοιμώμενοι υπό άνοιχτά παράθυρα. Έτι μεγαλύτερα είνε ή διαφωνία προκειμένου περί του ζητήματος των ενδυμάτων. Άλλοι μόν ισχυρίζονται ότι „τα μάλλινα“ ενδυματα είνε τα υγιεινότερα, άλλοι δε υπερασπίζονται τα „βαμβακερά“ ως τα μόνα άελετήρια πάσης νόσου και πάσης μαλακίας. Τό δε χαρακτηριστικώτατον γνώρισμα του φανατισμού των προκατειλημμένων τούτων ανθρώπων είνε ότι ουδέποτε περιορίζονται μόνον εις το να επαινώνσι και συνιστώσιν εις τους άλλους τή ιδίαν αυτών συνήθειαν, αλλά και διακηρύττουσι πλάσαν άλλην δίαιταν ως βλαβερήν και επικίνδυνον.

Όμοίον τι συμβαίνει και με τους „φυτοφάγους“, περί τής θεωρίας των όποιων δεν γράφομεν πλέον εύχαρίστως, άφ όσον τό ζήτημα τούτο ήρχισαν πολλαχώς να πραγματεύονται και γυναίκες, των όποιων τό θάρρος μάλλον ή ή κρίσις και αί γνώσεις έμποιοῦσιν ήμίν θαυμασμόν. Επειδή όμως τά γυναίκα εκείνα συγγράμματα τά συνιστώσιντα ήμίν τήν φυτοφαγίαν δεν είνε ίσως εις πάγιας τους αναγνώστας των γραμμών τούτων γνωστά και επομένως πολλοί ίσως άγνωστοί τήν κουφύτητα και νενοτήτα των επιχειρημάτων εκείνων, άρκούμεθα εις τό να εξάρωμεν ενταύθα διαρρηδόν, ότι και τήν μονομερή εκείνην σύστασιν τής φυτοφαγίας θεωρούμεν ως αλεθρίαν πρληψήν. Άλλά και περί του ζητήματος „αν πρέπει να πίνωμεν όταν είμεθα ιδρωμένο“ επικρατεί ή μείστις διχογνωμία και σύγχυσις. Έπι αιώνας όλους εθεωρείτο ή εν τή περιπτώσει ταύτη ψυχροποσία ως αιτία των δεινοτάτων νόσων και έμποδίζετο διά τής βίας ό υπό τής δίψης κατατροχόμενος στρατιώτης του να σβέση τήν δίψαν του παρά τή μετά τοσαύτα ταλαιπωρίας ανακαλυφθείση επί τέλους πηγή. Άλλ' από δύο ήδη δεκαετηρίων ήρχισάν τινες να ισχυρίζονται ότι άκριβώς ή έλλειψις των υγρών εν τώ σώματι είνε αιτία των χαλεπωτάτων νόσων και επομένως πρέπει να πίνωμεν όσον τό δυνατόν περισσότερον και συχνότερον. — Πού εύρίσκεται ή αλήθεια;

Είς όλα ταύτα και εις πολλά όμοια ζητήματα τό όρθον και αληθές εύρίσκεται εν τή μέση όδω. Έν γένει είνε καλόν, όταν είμεθα ισχυρώς

θερμασμένοι, να πίνωμεν τοσούτον, όσον άρκεί προς αναπλήρωσιν τής ισχυρίας διά των πόρων και των πνευμόνων εξατμισίας του ύδατος. Δεν πρέπει δε να περιμένωμεν, μέχρις όυ έπέλθη παντελής εξάντησις, ούτε να πίνωμεν πολύ ψυχρά ποτά, ούτε να πίνωμεν πάρα πολύ διά μας. Έν γένει δε τό να βοσώμεν διά μας, άπνευστί, πλήρες ποτήριον ύδατος ή άλλου τινός ποτού είνε πάντοτε βλαβερόν, προσέτι δε και άπρεπές. Ψασάτως είνε καλόν, μετά τήν πόσιν ψυχροτέρου τινός αναψυκτικού ποτού να εξακολουθώμεν επί τινα χρόνον τήν κίνησιν του σώματος ήμών. Τούναντιον δε ή διδασκαλία εκείνη, καθ' ήν τα ψυχρά ποτά δεν βλάπτουσιν, όταν πρό αυτών πίνωμεν ισχυρόν τι ονοπνευματώδες ποτόν, είνε εν τών αναριθμητών εκείνων πανουργημάτων, δι' ών ό δαίμων του ονοπνεύματος προσπαθεί να προσηλυτίση όσήμεραι περισσοτέρους όπαδούς και περισσοτέρα δώματα.

Ός προς τό ζήτημα τής τροφής, τό όρθότατον και υγιεινότερον διά των ανθρώπων είνε ή μήξις τής εκ κρατών και φυτών τροφής. Οι άσθενείς δύνανται, εν ανάγκη, κατά συμβουλήν του ιατρού ν' αποκλίνωσι του κανόνος τούτου. Τά βρέφη, όταν έλλείπη αυτοίς ή φυσική τροφή, ήτοι τό γάλα τής μητρός, πρέπει κατά τους πρώτους εξή μήνας από τής γεννήσεως αυτών να τρέφονται μόνον με γάλα και ύδιον, ουδέποτε δε να λαμβάνωσιν άνευ ιδιαιτέρας ιατρικής συμβουλής άλευρώδη τροφήν, έτι δε και μέχρι τής συμπληρώσεως του δευτέρου έτους· τής ηλικίας των πρέπει να ζώσι κατά τό πλείστον εκ γάλακτος.

Όσον άφορρά τό ζήτημα του ύπνου υπό τά ήνεωγμένα παράθυρα, εκάστος όφείλει να ακολουθή τήν συμφωνοτάτην προς τήν ιδιοσυγκρασίαν του δίαιταν. Ο κανονικός άνεπτυγμένος άνθρωπος επιθυμεί φυσική τήν λόγη, ίσως κατά τάς ώρας τής ημέρας, ούτε και κατά τάς ώρας τής νυκτός τήν εν καθαρώ αέρι διαμονήν. Αν αναλογισθώμεν, ότι όλίγιστοι άνθρωποι διαμένουσι κατά τήν ημέραν εν τώ αυτώ χωρώ επί τοσούτον χρόνον διαρκώς, όσον οι πλείστοι κατά τήν νύκτα· αν λάβωμεν υπ' όψει ότι κατά τήν ημέραν μόν αι θύραι και τά παράθυρα δεν μένουσιν επί μακρόν κεκλεισμέναι και ότι τό ήλιακόν φώς επιδρά προς καθαρισμόν του αέρος, ενθ' απ' ενατίας εν καιρώ νυκτός τά δύο ταύτα μέσα καθα βελτίουσιν και ανανέωσιν του άτμοσφαιρικού αέρος έλλείπουσιν· αν προς τούτους αναμνησθώμεν, ότι και ό κοιμώμενος διαφθείρει διηλεκώς τον περιβάλλοντα αυτών αέρα διά τής εκποψής άνδρακικού όξέος και άλλων δηλητηριωδών ουσιών, έρχόμεθα εις τό συμπέρασμα, τό όποιον άλλως και ή βίς ήμών επιβεβαιού κατά τήν προώδην επίσκεψιν κοιτώνός τινος, ότι δηλαδή ή ανανέωσις του αέρος εν τοίς δωματίοις του ύπνου είνε σωτήριος. Επειδή δε αι πλείστοι ήμών κατοικίαι στερούνται τεχνητών προς ανανέωσιν του αέρος συσκευών, ουδέν άλλο μέσον υπολείπεται ήμίν ει μη να ανοίγωμεν ή τάς θύρας των παρακειμένων δωματίων ή, εν έλλείψει τουούτων, τά παράθυρα αυτου του κοιτώνος. Πρός άποφυγήν δε κρολολημάτων, ρευματισμών και άλλων τοιούτων νοσημάτων, είνε καλόν να αφήνωμεν άνοιχτά τά άνω φύλλα των παραθύρων, ούτω δε και ή ανανέωσις του αέρος γίνεται καλλίτερον και ταχύτερον.

(εκ του γερμανικού.)

Επειδή μέχρι τούδε όλίγοι εκ των κ. συνδρομητών και ανταποκριτών μας ανταπεκρίθησαν εις τήν τελευταίαν μας παράκλησιν προς άποστολήν των συνδρομών, αναγκαζόμεθα και πάλιν να υπενθυμίσωμεν τους καθυστερούντας, ίσως μη αναβάλλωσιν επί μακρότερον τήν άποστολήν αυτών. Η καθυστέρησις αυτη και ή περί τήν πληρωμήν δυστροπία όχι μόνον ήμας στενοχωροῦσι αλλά και πολλούς καλούς τής Κλειώσε μας φίλους, οίτινες πάνω ευγενώς ανέλαβον να αντιπροσωπεύσωσι τό έθνικόν ήμίν έργον δυσχερέσαν. κ. Α. Α. Α. εις Ρουσσούκιον. Έλήφθησαν και σός εύχαριστούμεν. — κ. Α. Α. Το. εις Κωνσταντιν. Έλάβομεν υπό σημείωσιν. — κ. Σ. Κ. εις Κάϊρον, Κ. Χ. Π. εις Κερασσίντα. Έλήφθησαν και σός εύχαριστούμεν. — κ. Α. Φ. Α. εις Αλεξάν-

δρειαν. Η τελευταία σας έλήφθη εκ Βιέννης και σός εύχαριστούμεν διά τό εν αυτώ. — κ. Γ. Ρ. εις Μιτυλήνην. Έσημεύσαμεν. — κ. Α. Μ. εις Άγγίαλον. Έπιστόλην μας δά έχετε. — κ. Μ. Ζ. εις Κωνσταντιν. Έλήφθησαν. — κ. Θ. Π. εις Cριμποία. Ακόμη δεν έφθάσαν και διά τούτο έρανησάτε. — κ. Κ. Ν. εις Κερύρα. Χαίρομεν ότι συμμερίζεσθε τάς ιδέας και τά φρονήματά μας. Τοιαύτης πρωτοτύπου ύλης, μισσημένης και ξαναμισσημένης πρωτοτυπίας, έχομεν μάλιστα ήδη άφθονίαν, άλλωγράφά δέματα. Άλλά πριν ή δημοσιεύσωμεν αυτήν, όφείλομεν πρότερον ν' αλλάξωμεν τ' όνομα του περιοδικού μας και να σνομάσωμεν αυτό „Χωνευτήριον“ ή „Αποθήκη“ ή επί τό αξιοπρεπέστερον „Θησαυρόν“ ή „Πανδέκτα“. Gli uccelli di primo volo, εξών όλίγοι

στοι μόν αειτιθείς οι δέ πλείστοι στρουθοί και στρουθοκάμηλοι, πρέπει μόν βεβαίως να ενθαρρυνώνται και περιθάλπονται, αλλά προς τούτο υπάρχουν ήδη αρκετά εύεργετικά ιδρύματα μεγαλόσχημα και μεγαλόνομα. — κ. Κ. Ν. εις Κεφαλλά. Τό περιοδικόν εκείνο σεμνύνεται ίσως και κομπάζει επί γησιώσ ελληνική πρωτοτυπία εις ήμας όμως, οίτινες ανατρέχομεν εις τό πρώτας πηγές εξών απορρέουσι τά θολερά εκείνα ρυάκια, ή τοιαυτη πρωτοτυπία και ελληνική της έμποει τό αυτό συναισθημα, ως όταν βλέπωμεν τους τσαρναράδες να φοροῦν χερσόχτια και mocles, ή όταν ακούωμεν τους ρονοφόγγους φάλατας τής βυζαντινής μουσικής ψάλλοντας unisono τό „Casta diva“ και τό „Mira Norma“.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Θεόδωρος Άρεταίος, μετά προσωπογραφίας. — Η Βασίλλη και τά δώματα αυτης. Ανάμνησις επί τή εκατοστή επέτειω τής αλώσεως τής Βασίλλης 14. Ιουλίου 1789. — Έν τή οικουγενεία υπό Α. Τσεχόφ. — Συζυγικός έρωσ (Ποίημα) υπό Κ. Α. Διαλειουμά. — Ο Δαίμων. Διήγημα υπό Ι. Ι. Κρασσέβσκυ (συνέχεια). — Οι δύο μικροί έγκαταλειμένοι. — Η πυρκαϊά τής Ρώμης. — Πανοικηθήκη, ήτοι έρμηνεία των εικώνων. — Παικία. (Ο μέγιστος άδάμας του κόσμου. — Ο πληθυσμός τής Ευρώπης. — Ο διάσημος Ιταλός μουσουργός Donizetti. — Ιουδαίος δούξ τής Νέσου και τής Άνδρου. — Μηχανική έξωτερένευσις τής άνδροπίνης δελήσεως. — Αί άποστάσεις των άστέρων. — Στατιστικά, περί των εν Έλβετία ξενοδοχείων. — Τό μυστικόν του βασιλέως. — Επιστήμη και Καλλιτεχνία. (Σπουδαιώτατον διαγώνισμα. — Γυνή άσιανόλογος. — Άστεροσκοπίον διά τών λαόν. — Ο ζυθος. — Νέον φυτόν. — Φοιτήτρια εν τώ εν Βρυξέλλαις Πανεπιστημίω. — Βραβείον τριάνοντα χιλιάδων φράγκων. — Απολελειμένα σώματα ανθρώπων.) — Ιατρικά προλήψεις. — Μικρά Άλληλογραφία. ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Θεόδωρος Άρεταίος, μετά σχετικής βιογραφίας (έν σελ. 209). — Η πυρκαϊά τής Ρώμης εις 2 εικόνας υπό R. Hellgrewe (έν σελ. 213 και 217).